DEMOS

КАРТКИ ДЛЯ ДІАЛОГУ

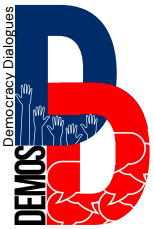

Картки для діалогу DEMOS є частиною методу діалогу DEMOS і слугують інструментом для проведення діалогових сесій на різноманітні теми, пов'язані з демократією.

Щоб дізнатися більше про використання карток для діалогу DEMOS, зверніться до посібника DEMOS, який містить практичні поради для модераторів. Його можна знайти на вебсайті DEMOS:

Дисклеймер: Проєкт DEMOS співфінансується Європейським Союзом. Висловлені погляди та думки належать виключно авторам і не обов'язково відображають позицію Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти й культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ані EACEA не несуть за них відповідальності.

Цей твір ліцензовано на умовах CC BY-NC-ND 4.0.

rozmawiajmy
Fundacja Wspierania Dialogu

TIMEOUT
FOUNDATION

HERMES

Co-funded by
the European Union

ПІДЗВІТНІСТЬ



ПІДЗВІТНІСТЬ:

принцип, згідно з яким обрані посадовці та державні службовці несуть відповідальність перед громадянами за свої дії, рішення та політику. Він передбачає такі механізми, як вибори, система стримувань і противаг, прозорість та нагляд, що гарантують дію влади в інтересах громадськості та її зобов'язання відповідати за свою діяльність.

Може бути пов'язано з:
- система стримувань і противаг
- прозорість
- вибори
- довіра
- лідерство

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає підзвітність у контексті демократичного уряду?

Наскільки підзвітні наші обрані посадовці?

Заглиблення в тему

Як такі механізми, як вільні вибори, вільна преса та судовий нагляд, сприяють підзвітності в демократичній системі?

Чи виникає у вас занепокоєння щодо підзвітності наших обраних посадовців?

Заключні роздуми

Як громадяни можуть притягнути уряд до підзвітності за його рішення та дії?

Які практичні кроки ми, як громадяни, можемо зробити, щоб сприяти підзвітності уряду нашої країни?

АКТИВНА ГРОМАДЯНСЬКА ПОЗИЦІЯ



АКТИВНА ГРОМАДЯНСЬКА ПОЗИЦІЯ**:**

Активна громадянська позиція передбачає різноманітні форми участі в демократичному житті. Якщо коротко, це означає, що люди є частиною спільноти й діють на її благо.

Може бути пов'язано з:
- громадянський обов'язок
- волонтерство
- громадянська активність/ відстороненість
- освіта

Питання для модерації

Розминка

Які приклади спадають вам на думку, коли ви думаєте про «активну громадянську позицію»?

Як би ви описали активного громадянина?

Як ви гадаєте, що потрібно, щоб бути активним громадянином?

Заглиблення в тему

Чи могли б ви навести приклад із власного життя, коли ви діяли як активний громадянин? Якщо вам важко обрати, згадайте приклад, який має для вас найбільше значення.

Що полегшує або ускладнює для вас роль активного громадянина у повсякденному житті, громаді, місцевості чи країні?

Заключні роздуми

Як ми можемо підтримати активну громадянську позицію в нашій громаді чи країні?

Які теми чи суспільні проблеми надихають вас долучатися до діяльності як активного громадянина?

СТАРІННЯ ЄВРОПИ

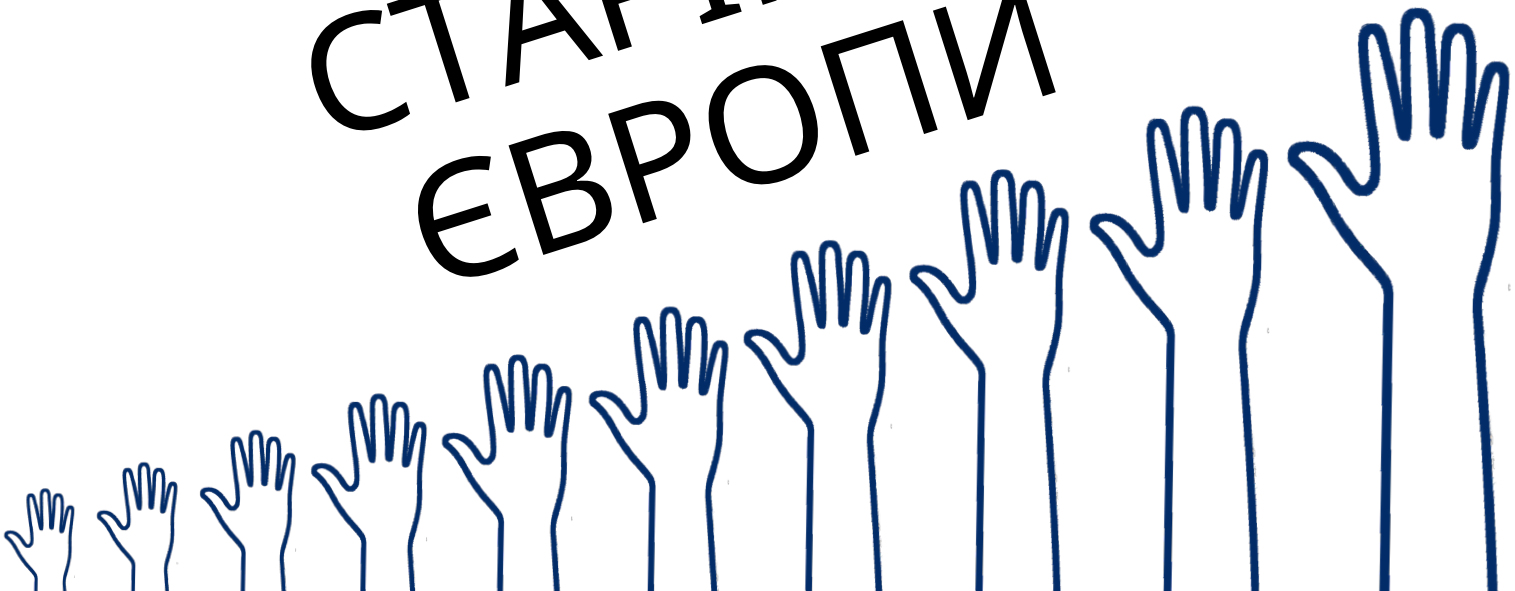

СТАРІННЯ ЄВРОПИ**:**

демографічна тенденція до старіння населення в багатьох європейських країнах, де зниження рівня народжуваності та збільшення тривалості життя призводять до зростання частки літніх громадян. Ці зміни мають масштабні наслідки для суспільства, зокрема створюють виклики для систем охорони здоров'я, пенсійних фондів, ринків праці та соціальних служб.

Може бути пов'язано з:

- демографічні зміни
- міграція
- політика
- людська гідність
- економічна нерівність

Питання для модерації

Розминка

Що спадає вам на думку, коли ви думаєте про старіння населення?

Як ви вважаєте, чому в Європі спостерігається ця тенденція і як вона співвідноситься з ситуацією в інших регіонах?

Як ми можемо переформулювати наратив про старіння, щоб підкреслити можливості й переваги, які воно приносить суспільству, замість того щоб зосереджуватися виключно на викликах?

Заглиблення в тему

Якими є соціальні, економічні та політичні наслідки старіння суспільства?

Як уряди та громади можуть задовольняти потреби населення, що старіє, водночас збалансовано розподіляючи ресурси для молодших поколінь?

Яким чином люди старшого віку роблять внесок у життя суспільства і як суспільство може краще підтримати їх у цьому?

Заключні роздуми

Які зміни, на вашу думку, необхідні для забезпечення добробуту старіючого населення в Європі?

Як ми можемо сприяти солідарності та взаєморозумінню між поколіннями в старіючих суспільствах?

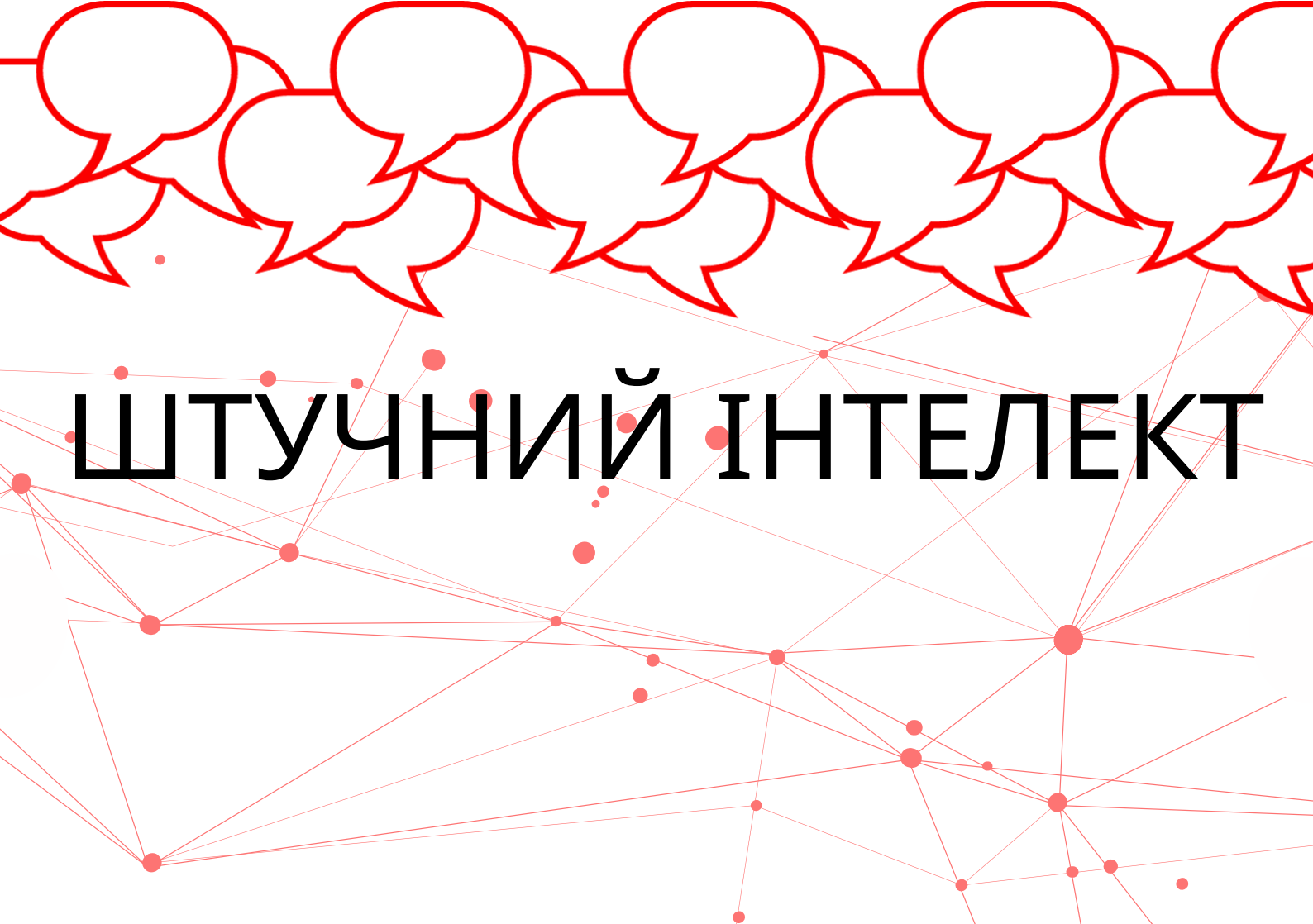
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ (ШІ):

галузь інформатики, зосереджена на створенні систем, здатних виконувати завдання, які зазвичай потребують людського інтелекту.

Може бути пов'язано з:
- дезінформація
- поляризація
- приватність
- безпека
- довіра

Питання для модерації

Розминка

Що таке ШІ?

Як ШІ може впливати на громадську думку та політичний дискурс?

Заглиблення в тему

Які у вас є побоювання чи сподівання щодо ШІ та його потенційної користі чи шкоди для суспільства?

А як щодо ШІ у вашому особистому житті?

Заключні роздуми

Як ми можемо підготуватися до майбутніх викликів, які ШІ може створити для демократичних систем?

Яким ви бачите майбутнє інтеграції ШІ й демократії та як ми можемо працювати над втіленням цього бачення?



АВТОРИТАРИЗМ



АВТОРИТАРИЗМ**:**

політична система, в якій значна влада зосереджена в руках одного керівника або невеликої групи осіб, а підзвітність громадськості є мінімальною або взагалі відсутньою. У таких системах політичний плюралізм та громадянські права й свободи обмежені, а політична опозиція часто зазнає переслідувань.

Може бути пов'язано з:

- популізм
- націоналізм
- система стримувань і противаг
- права людини
- свобода слова

Питання для модерації

Розминка

Що спадає вам на думку, коли ви чуєте термін «авторитаризм»?

Чим авторитаризм відрізняється від демократії?

Заглиблення в тему

Як авторитарні уряди зберігають контроль над населенням і які методи використовують для придушення інакомислення?

Які ключові відмінності між життям в авторитарній системі та демократичній?

Чи варто нам перейматися через авторитаризм у нашій країні чи в Європі?

Заключні роздуми

Які конкретні кроки ви можете зробити, щоб підвищити обізнаність про небезпеку авторитаризму та захистити демократичні цінності?


СИСТЕМА
СТРИМУВАНЬ І
ПРОТИВАГ

СИСТЕМА СТРИМУВАНЬ І ПРОТИВАГ:

система демократичного врядування, в якій різні гілки влади мають повноваження обмежувати одна одну, покликана запобігти надмірному зосередженню влади в руках однієї з гілок.

Може бути пов'язано з:
- авторитаризм
- демократія
- підзвітність
- довіра

Питання для модерації

Розминка

Що спадає вам на думку, коли ви чуєте термін «система стримувань і противаг»?

Які гілки влади беруть участь у системі стримувань і противаг?

Чому система стримувань і противаг важлива в умовах демократії?

Заглиблення в тему

Як діє система стримувань і противаг у нашій країні?

З якими викликами стикається система стримувань і противаг у нашій країні?

Заключні роздуми

Яку роль можуть відігравати громадяни та громадянське суспільство у підтриманні й зміцненні системи стримувань і противаг у владі?

Яка підтримка чи заохочення знадобилися б вам у цій справі?

ГРОМАДЯНСЬКА АКТИВНІСТЬ/ ВІДСТОРОНЕНІСТЬ



ГРОМАДЯНСЬКА АКТИВНІСТЬ/ВІДСТОРОНЕНІСТЬ:

залучення окремих осіб до життя громади та суспільства через такі дії, як голосування, волонтерство та громадська діяльність, або ж відсутність залученості чи відстороненість від громадянської діяльності та обов'язків.

Може бути пов'язано з:
- активна громадянська позиція
- громадянський обов'язок
- громадянське суспільство

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «громадянська активність»? А «відстороненість»?

Як ви гадаєте, чому дехто вирішує відсторонитися від громадської діяльності?

Заглиблення в тему

Як би ви охарактеризували себе: як людину з активною громадянською позицією чи як таку, що не бере участі в громадському житті? Чим зумовлений ваш вибір? Чи змінилася ваша позиція протягом останніх кількох років, і якщо так, то яким чином?

Яким чином технології та соціальні мережі можуть сприяти громадянській активності або ж перешкоджати їй?

Заключні роздуми

Як можна заохотити окремих осіб до громадянської активності?

Або яким чином ми можемо подолати громадянську пасивність та байдужість?

ГРОМАДЯНСЬКИЙ ОБОВ’ЯЗОК



ГРОМАДЯНСЬКИЙ ОБОВ’ЯЗОК:

відчуття відповідальності та обов’язку перед суспільством чи місцем, де ви живете, та/або відповідні дії (наприклад, участь у голосуванні, сплата податків, волонтерство, тощо)

Може бути пов’язано з:
- голосування
- вибори
- мир
- волонтерство
- солідарність

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає термін «громадянський обов’язок»?

Які приклади виконання громадянського обов’язку з вашого особистого досвіду за останні кілька років ви можете навести?

Заглиблення в тему

Який життєвий досвід вплинув на ваше почуття громадянського обов’язку?

Які цінності, емоції чи ситуації вплинули на ваше почуття громадянського обов’язку?

Заключні роздуми

Що ускладнює виконання громадянського обов’язку у вашій громаді чи країні? Які кроки ви б зробили, щоб подолати ці труднощі?

Які заходи можна вжити, щоб надихнути інших виконувати свій громадянський обов’язок?

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО



ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО**:**

сукупність некомерційних та неурядових організацій (НУО), громадських об'єднань, релігійних організацій, профспілок і рухів, які діють, згуртовуючись навколо інтересів і потреб людей.

Може бути пов'язано з:

- активна громадянська позиція
- громадянська активність
- волонтерство

Питання для модерації

Розминка

Що спадає вам на думку, коли ви чуєте термін «громадянське суспільство»?

Чи можете ви назвати організації або групи, що є частиною громадянського суспільства в нашому місті чи країні?

Яким чином громадянське суспільство є важливим для функціонування демократії?

Заглиблення в тему

Чи берете ви участь у діяльності організацій громадянського суспільства або в інших громадянських ініціативах? Опишіть свій досвід.
З якими викликами стикаються організації громадянського суспільства в нашій громаді чи країні?
Чи існують у нашій країні суперечності між організаціями громадянського суспільства, що підтримують демократію, та тими, що вважають прихильність до демократії необов'язковою?

Заключні роздуми

Як окремі особи можуть підтримувати та зміцнювати громадянське суспільство?

Як ми можемо надихнути людей, які не беруть участі в громадському житті, долучитися до організацій громадянського суспільства, що відповідають їхнім інтересам і потребам?



ЗМІНА КЛІМАТУ

ЗМІНА КЛІМАТУ**:**

довгострокова зміна погодних умов, що впливає на місцевий і глобальний клімат. До наслідків зміни клімату належать, зокрема, сильні посухи, дефіцит води, масштабні пожежі, підвищення рівня моря, повені, танення льодовиків, катастрофічні шторми та скорочення біологічного різноманіття.

Може бути пов'язано з:

- економічна нерівність
- охорона довкілля
- міграція
- безпека
- активна громадянська позиція
- радикалізм та екстремізм

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «зміна клімату»? Чим вона відрізняється від погоди?

Які основні причини зміни клімату?

Які наслідки зміни клімату ви помічали останнім часом у новинах, ЗМІ чи соціальних мережах?

Заглиблення в тему

Чи помічаєте ви якісь зміни клімату в навколишньому середовищі?

Які ваші думки та емоції стосовно зміни клімату?

Що ваша родина або друзі думають про зміну клімату?

Заключні роздуми

Що мотивує вас вживати заходів щодо зміни клімату?

Як уряд та бізнес можуть боротися зі зміною клімату?

Які конкретні кроки можуть зробити люди, щоб зменшити свій негативний вплив на довкілля?

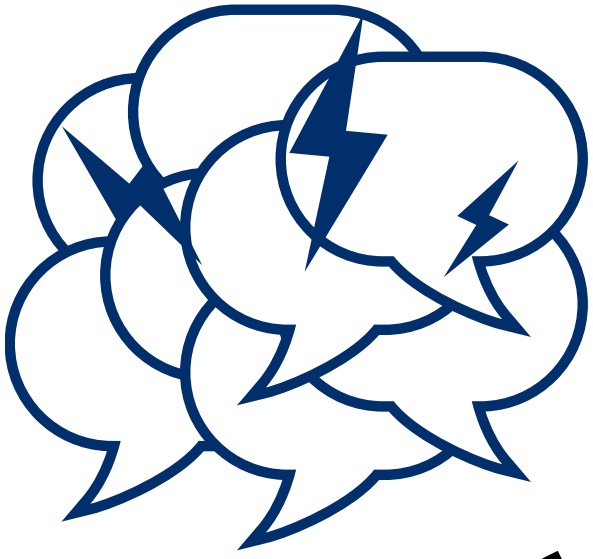

КОНФЛІКТ

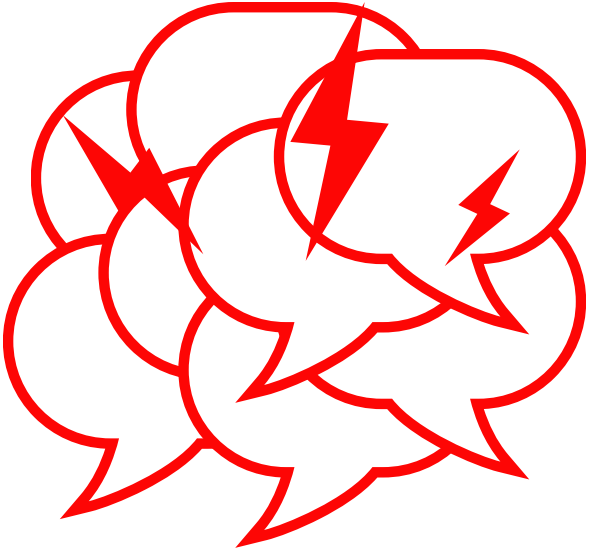

КОНФЛІКТ**:**

Розбіжність або зіткнення між окремими людьми, групами чи ідеями. Конфлікт може виникати в особистому, суспільному чи політичному контекстах і є природною складовою людської взаємодії. Конфлікт відрізняється від насильства: якщо конфлікт — це розбіжність у поглядах чи інтересах, то насильство — це крайня форма реакції, спрямована на заподіяння шкоди або домінування. Конфлікт може бути позитивним і конструктивним, якщо ним правильно керувати, адже він сприяє розвитку, взаєморозумінню та пошуку рішень, тоді як насильство за своєю суттю є руйнівним.

Може бути пов'язано з:
- війна
- мир
- посередництво
- діалог

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає термін «конфлікт»?

Чи вважаєте ви конфлікт природною складовою людських стосунків?

Чи можете ви навести приклад, коли конфлікт призвів до позитивних змін?

Заглиблення в тему

У чому різниця між конфліктом і насильством? Як конфлікт може перерости в насильство?

Як ви вирішуєте конфлікти у власному житті — на роботі, вдома, чи в громаді?

Чи можете ви розповісти про випадок, коли конфлікт призвів до глибшого розуміння або зміцнення стосунків?

Заключні роздуми

Які стратегії можна застосувати, щоб перетворити конфлікт на конструктивний, а не деструктивний процес?

Яку роль, на вашу думку, відіграє конфлікт у демократичних суспільствах? Як він може зміцнити демократію?

КОРУПЦІЯ



КОРУПЦІЯ**:**

зловживання владою або службовим становищем заради особистої вигоди чи неналежного сприяння іншим, що проявляється в різних формах, таких як хабарництво, розкрадання коштів, непотизм і шахрайство.

Може бути пов'язано з:

- підзвітність
- верховенство права
- не/справедливість
- система стримувань і противаг
- довіра

Питання для модерації

Розминка

Що ви розумієте під терміном «корупція»?

Чи можете ви навести приклади корупції, про які ви чули в новинах?

Як ви вважаєте, чому корупція шкодить суспільству та/або демократії?

Заглиблення в тему

Чи стикалися ви або хтось із ваших знайомих із корупцією? Як це на вас вплинуло?

Як корупція впливає на можливості, економічний розвиток, суспільну довіру та верховенство права в нашій країні?

Заключні роздуми

Які заходи можуть бути ефективними для запобігання корупції та боротьби з нею на різних рівнях влади та в суспільстві?

Які конкретні кроки ви можете зробити для сприяння прозорості та доброчесності у своїй громаді чи на робочому місці?



ДЕМОКРАТІЯ



ДЕМОКРАТІЯ**:**

система державного управління, за якої влада належить народу, що здійснює її безпосередньо або через вільно обраних представників, і яка наголошує на захисті основоположних прав і свобод людини.

Може бути пов'язано з:

- громадянське суспільство
- авторитаризм
- поляризація
- геополітика
- діалог

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає демократія?

Як би ви охарактеризували стан демократії в нашій країні?

Заглиблення в тему

З якими найбільшими викликами стикаються сьогодні демократії та як їх можна подолати?

Які джерела вашої (не)довіри до демократії?

Заключні роздуми

Які кроки ми можемо зробити, щоб активніше долучитися до просування демократичних цінностей та захисту демократії?

Як має еволюціонувати демократія як система, щоб відповісти на виклики XXI століття?

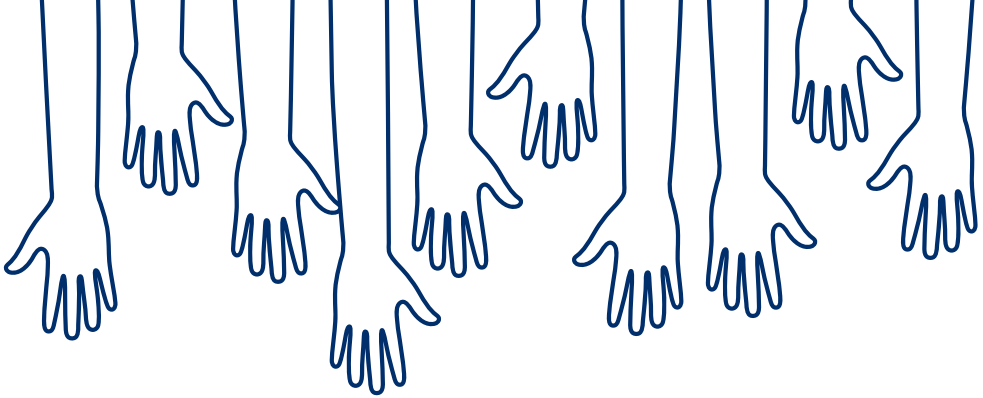

ДЕМОГРАФІЧНІ ЗМІНИ



ДЕМОГРАФІЧНІ ЗМІНИ**:**

зміни у складі населення з плином часу, зокрема зміни вікової структури, показників народжуваності та смертності, міграційних процесів, географічного розміщення та культурного різноманіття.

Може бути пов’язано з:

- людська гідність
- рівні можливості
- стійкість
- сегрегація

Питання для модерації

Розминка

Що ви розумієте під терміном «демографічні зміни»?

Чи можете ви навести приклади демографічних змін, що відбулися в нашій громаді чи країні останнім часом?

Заглиблення в тему

Чому важливо вивчати й розуміти демографічні зміни? Які наслідки чи потенційний вплив вони можуть мати на наше суспільство?

Який вплив ми відчуваємо зараз або можемо очікувати в майбутньому від демографічних змін — таких як старіння населення — у нашій країні чи в Європі?

Заключні роздуми

Як уряди та громади можуть адаптуватися до демографічних змін, щоб забезпечити інклюзивний і сталий розвиток?

Як окремі особи та установи можуть підготуватися до демографічних змін або реагувати на них у процесах планування та прийняття рішень?



ДІАЛОГ

ДІАЛОГ:

діалог — це конструктивна розмова, у якій голос кожного учасника має однакову вагу. Успішний діалог допомагає всім учасникам глибше зрозуміти обговорювану тему, спонукаючи до роздумів про себе, інших людей та суспільство загалом.

Може бути пов'язано з:

- активна громадянська позиція
- інклюзивність
- самотність
- мир
- поляризація
- рівність можливостей
- демократія

Питання для модерації

Розминка

Що робить діалог успішним?

Які навички потрібні для участі в діалозі?

Заглиблення в тему

Що ви думаєте про культуру діалогу в нашій країні?

У яких діалогах вам подобається брати участь? Які діалоги здаються вам складними?

Заключні роздуми

Яку тему нам варто обговорити в нашій країні і чому?

Як кожен з нас може сприяти більш конструктивній розмові в нашій спільноті?

ДЕЗІНФОРМАЦІЯ



ДЕЗІНФОРМАЦІЯ**:**

Дезінформація — це неправдива інформація, яку навмисно поширюють, щоб ввести людей в оману та вплинути на їхні дії й думки.

Може бути пов’язано з:

- свобода слова
- мир
- прозорість
- поляризація
- популізм
- ЗМІ

Питання для модерації

Розминка

Які види дезінформації ви знаєте або з якими ви стикалися особисто?

На вашу думку, які наслідки може мати дезінформація для громади, вашої країни чи світу?

Заглиблення в тему

Чи завжди вам, з власного досвіду, легко відрізнити дезінформацію від достовірної інформації?

Чи хвилює вас особисто поширення дезінформації? Чому ця тема вас турбує?

Заключні роздуми

Які кроки ви хотіли б побачити для протидії дезінформації у вашій громаді, країні чи у світі?

Що ми, як громадяни, можемо зробити для боротьби з дезінформацією?



РІЗНОМАНІТТЯ



РІЗНОМАНІТТЯ:

Різноманіття — це сукупність відмінностей між людьми, що стосуються ідентичності, соціального походження, статі, віку тощо. На практиці різноманіття зазвичай означає залучення людей із різним походженням.

Може бути пов'язано з:

- рівність можливостей
- інклюзивність
- мир
- демографічні зміни
- права людини
- права меншин

Питання для модерації

Розминка

Чи представлені різноманітні групи людей у ваших місцевих або національних органах прийняття рішень чи в громадянському суспільстві?

З якими перевагами чи труднощами може зіткнутися різнорідна група людей, коли, наприклад, приймає рішення щодо чогось?

Заглиблення в тему

Чи можете ви пригадати випадок, коли ви відвідували місце, були частиною спільноти чи процесу, де була присутня різноманітна група людей?

Чого ви навчилися завдяки цьому досвіду?

Заключні роздуми

Яким чином ваша громада чи країна могли б підтримати різноманіття в процесах прийняття рішень?

Як кожен із нас може особисто підтримати різноманіття та довіру між різними людьми?



ЕКОНОМІЧНА НЕРІВНІСТЬ





ЕКОНОМІЧНА НЕРІВНІСТЬ**:**

нерівний розподіл фінансових ресурсів і відмінності в можливостях, доступних для різних осіб або груп.

Може бути пов’язано з:
- освіта
- права людини
- міграція
- популізм
- радикалізація та екстремізм

Питання для модерації

Розминка

Які приклади економічної нерівності ви можете навести?

Якими є соціальні наслідки високого рівня економічної нерівності в нашій країні чи в Європі?

Заглиблення в тему

Як економічна нерівність проявляється в нашій громаді?

Як ваш особистий досвід сформував ваші погляди на економічну нерівність?

Заключні роздуми

Що можуть зробити окремі люди, щоб допомогти подолати економічну нерівність?

Які практичні кроки варто зробити нашому суспільству та особам, що приймають рішення, аби зменшити економічну нерівність?

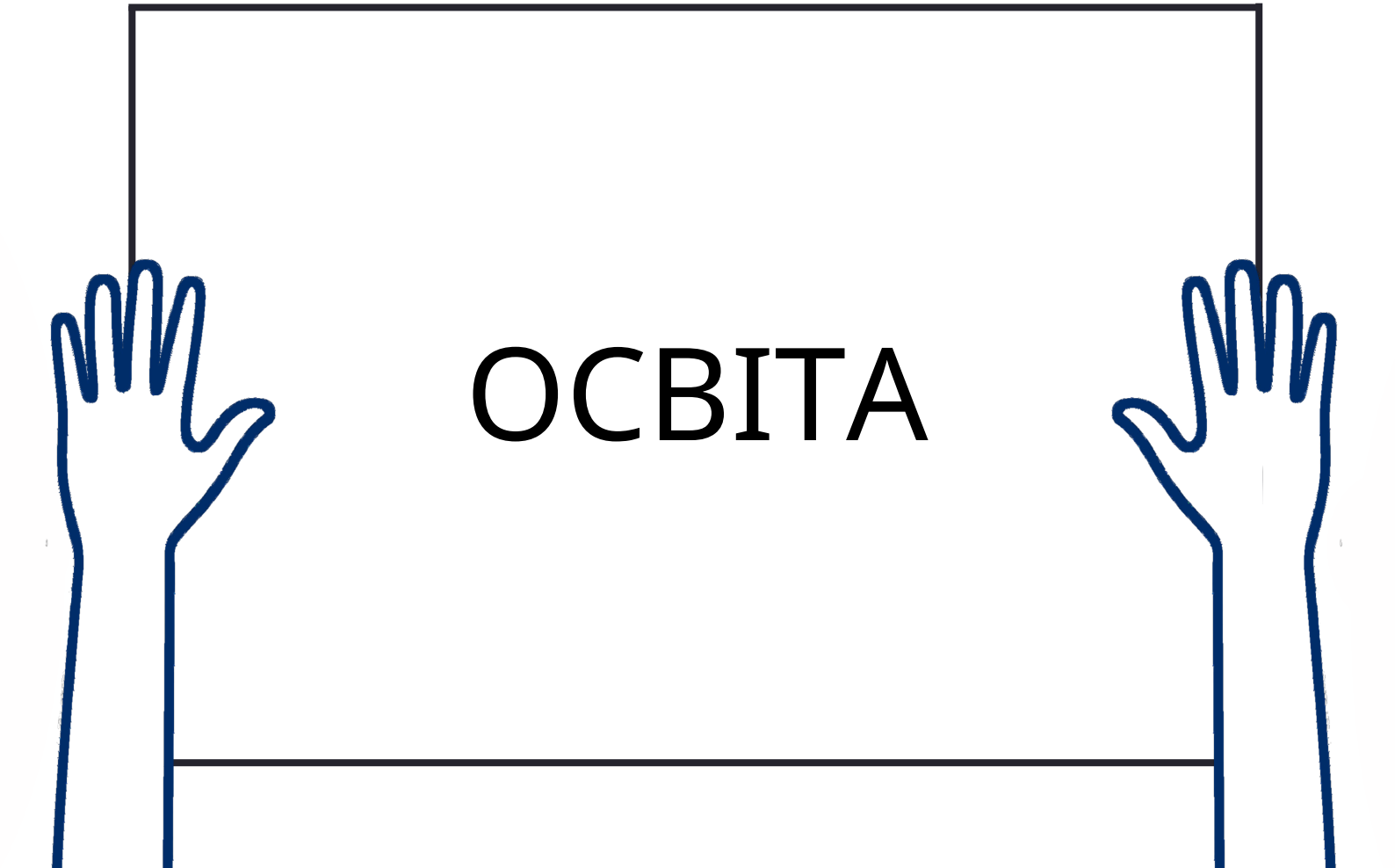
OCBITA

ОСВІТА**:**

процес навчання або набуття знань, умінь, цінностей, переконань і звичок. Освіта може бути формальною або неформальною.

Може бути пов’язано з:

- людська гідність
- гендерна рівність
- права людини
- зміна клімату
- дезінформація
- молодь
- діалог

Питання для модерації

Розминка

Що найперше спадає вам на думку, коли ви чуєте слово «освіта»?

Яка головна мета освіти?

Заглиблення в тему

Як ваша освіта сформувала вас як особистість?

Які зміни ви хотіли б бачити в системі освіти нашої країни?

Заключні роздуми

Як система освіти може підготувати учнів до того, щоб вони стали активними та відповідальними громадянами?

ВИБОРИ



ВИБОРИ**:**

фундаментальний механізм у демократичних системах, що дозволяє громадянам обирати своїх представників на місцевому, регіональному та національному рівнях, а також висловлювати свої погляди щодо різноманітних питань.

Може бути пов’язано з:

- голосування
- громадянський обов’язок
- свобода вибору
- авторитаризм
- політичні партії
- ЗМІ
- популізм
- поляризація

Питання для модерації

Розминка

Які види виборів відбулися в нашій країні протягом останніх чотирьох років?

Чи відрізнялися ці вибори від тих, що відбувалися в минулому? Якщо так, то чим саме? Якщо ні, то чому?

Заглиблення в тему

Яким був ваш досвід участі у виборах у нашій країні протягом останніх кількох років? Яка ваша думка щодо майбутніх виборів?

Як результати виборів вплинули на вас, вашу родину чи вашу громаду?

Заключні роздуми

У який спосіб виборча система в нашій країні має змінитися або розвинутися в найближчому майбутньому?
Що можна зробити, щоб підвищити явку виборців на майбутніх виборах?

ЕМІГРАЦІЯ

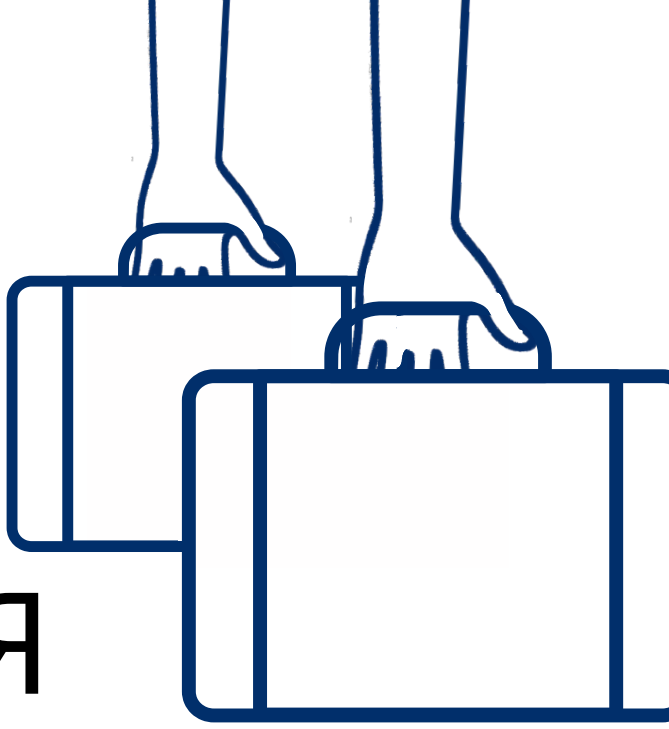

ЕМІГРАЦІЯ**:**

Виїзд із власної країни з наміром назавжди оселитися в іншій.

Може бути пов’язано з:
- зміна клімату
- економічна нерівність
- геополітика
- права меншин
- безпека
- поляризація

Питання для модерації

Розминка

Коли ви чуєте слово «еміграція», яка перша асоціація спадає вам на думку?

Які основні причини для еміграції зі своєї рідної країни?

Яку роль в еміграції відіграють політичні та соціальні чинники?

Заглиблення в тему

Чи можете ви поділитися особистим досвідом або історією еміграції про яку ви чули або знаєте?

Як з часом змінилося ваше сприйняття еміграції?

Заключні роздуми

Які дії можуть вжити окремі особи та громади, щоб підтримати емігрантів?

Які заходи чи політику може впровадити уряд, щоб зменшити еміграційні потоки або змінити їхній напрямок — тобто спонукати людей повернутися?

ЗАХИСТ ДОВКІЛЛЯ





ЗАХИСТ ДОВКІЛЛЯ**:**

захист природного середовища від шкідливої людської діяльності.

Може бути пов’язано з:
- зміна клімату
- права людини
- не/справедливість
- міграція
- безпека

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «захист довкілля»?

Які ключові складові здорового та сталого довкілля?

Заглиблення в тему

Як людська діяльність сприяє погіршенню стану довкілля?

Який у вас є досвід, пов’язаний із захистом довкілля — у повсякденному житті чи у вашій громаді?

Чому активізм, пов’язаний зі зміною клімату та охороною довкілля, є питанням, що спричиняє поляризацію або розбіжність у поглядах?

Заключні роздуми

Які зміни ви можете впроваджувати для того, щоб зробити свій внесок у захист довкілля?

Як ви можете вплинути на інших, щоб вони стали більш екологічно свідомими?

РІВНІСТЬ МОЖЛИВОСТЕЙ

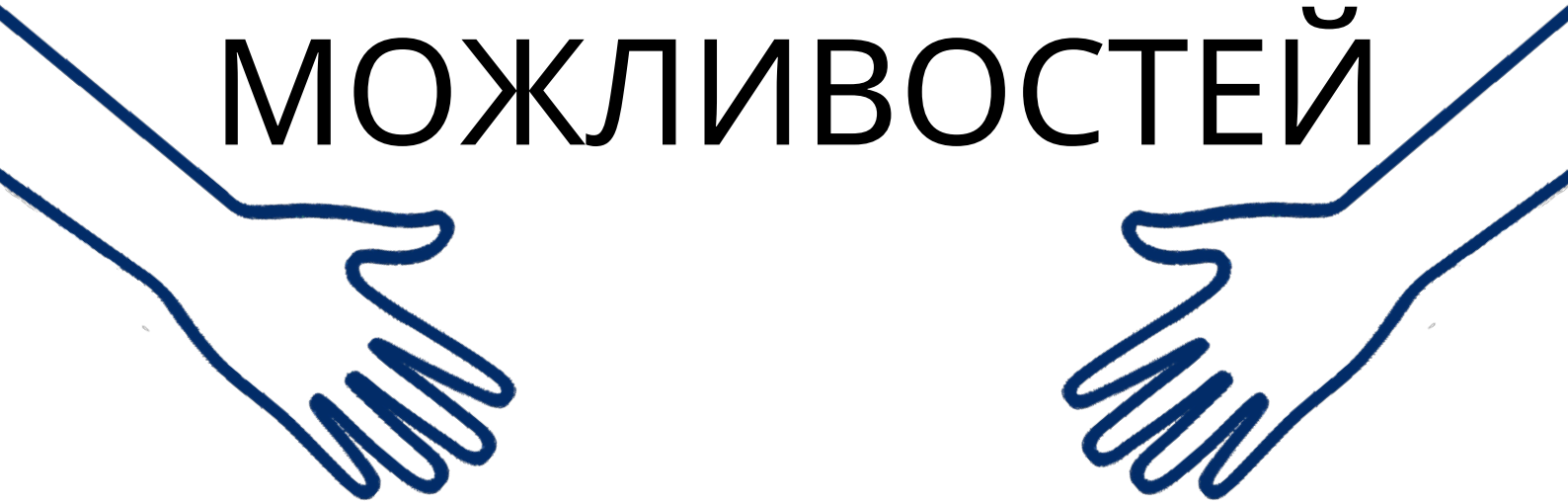

РІВНІСТЬ МОЖЛИВОСТЕЙ**:**

визнаючи, що не всі ми маємо рівні можливості чи однакове походження, поняття справедливості передбачає врахування різноманітних потреб людей задля досягнення рівності — зокрема, у статусі, правах і можливостях.

Може бути пов’язано з:
- освіта
- свобода вибору
- людська гідність
- інклюзивність
- права жінок

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає рівність можливостей у різних контекстах (наприклад, соціальному, економічному, політичному)?
Чому рівність можливостей важлива в суспільстві?

Заглиблення в тему

Як, на вашу думку, виглядає суспільство рівних можливостей і як ми можемо рухатися до нього?

Як ваш особистий досвід сформував ваші погляди на рівність можливостей?

Заключні роздуми

Що можна зробити для сприяння рівності можливостей?

Які нові тенденції, на вашу думку, можуть вплинути на зусилля зі сприяння рівності можливостей в майбутньому?

СВОБОДА ВИБОРУ



СВОБОДА ВИБОРУ**:**

право, можливість і автономія особи здійснювати дію, обрану щонайменше з двох доступних варіантів, без обмежень з боку зовнішніх сторін.

Може бути пов'язано з:
- різноманітність
- свобода слова
- гендерна рівність
- авторитаризм
- зміна клімату
- вибори

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «свобода вибору»?

Чому свобода вибору є важливою або складною в демократичному суспільстві?

Заглиблення в тему

Чому свобода вибору є для вас важливою або, можливо, складною? Чи хотіли б ви поділитися власним досвідом із цього приводу?

Чому іноді буває важко діяти відповідно до власних цінностей та/або потреб? Що можна зробити, щоб полегшити це завдання?

Заключні роздуми

Як можна підтримати та просувати свободу вибору в нашій країні?

Яких конкретних кроків ви хотіли б очікувати від осіб, що приймають рішення, ЗМІ та активних громадян стосовно цієї теми?

СВОБОДА СЛОВА



СВОБОДА СЛОВА**:**

право окремої особи або групи людей висловлювати свої думки та ідеї без правових обмежень чи цензури.

Може бути пов’язано з:
- дезінформація
- діалог
- права жінок
- поляризація
- права людей
- ЗМІ

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «свобода слова»?

Чому свобода слова є важливою або складною для суспільства?

Як виглядало б суспільство без можливості вільно висловлюватися?

Заглиблення в тему

Що може завадити вам вільно висловлюватися?

Як ми можемо водночас підтримувати свободу слова й протидіяти таким явищам, як мова ворожнечі та дезінформація, у наших суспільствах?

Заключні роздуми

Які, на вашу думку, практичні кроки слід зробити в нашому суспільстві, щоб підтримати свободу слова?

Що ви можете зробити, щоб заохотити себе та інших говорити відкрито?

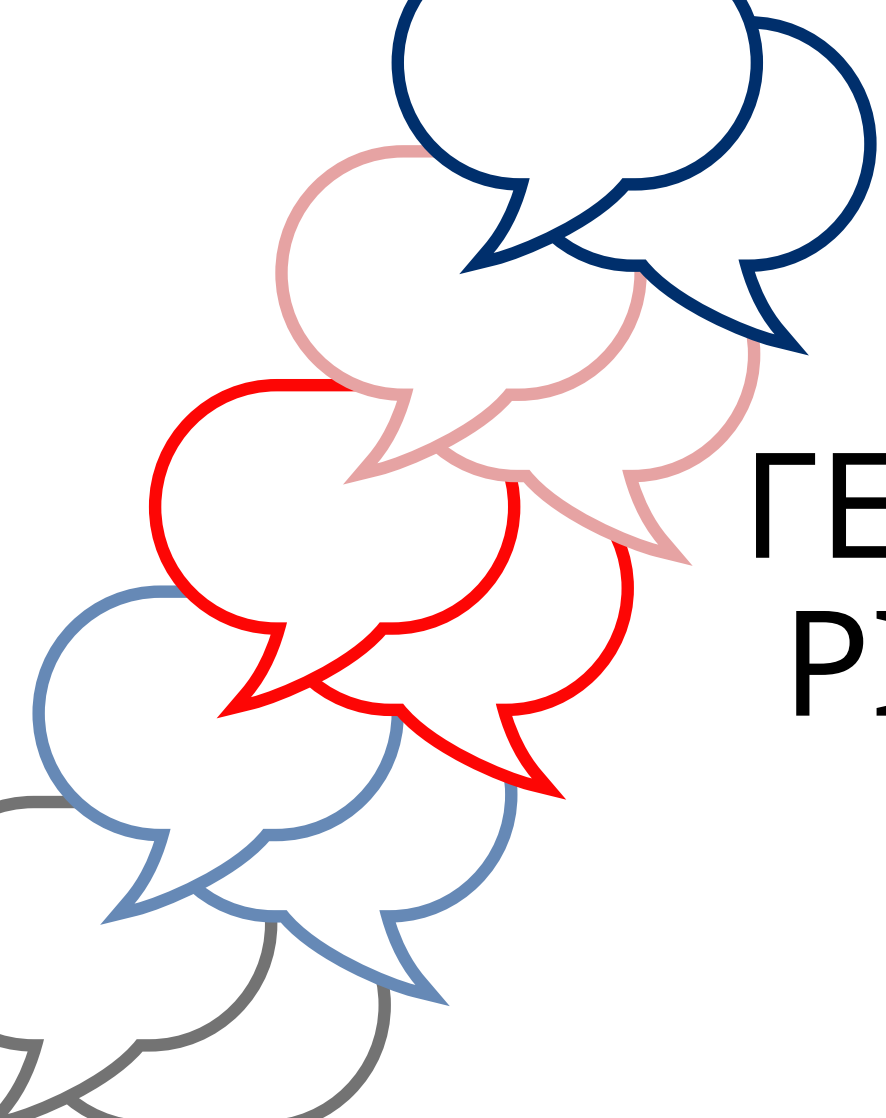

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ**:**

стан, за якого всі гендери мають рівні права, ресурси та можливості.

Може бути пов’язано з:

- різноманітність
- свобода вибору
- свобода слова
- рівність можливостей
- лідерство
- права людини
- права жінок

Питання для модерації

Розминка

Що спадає вам на думку, коли ви думаєте про гендерну рівність?

Які існують джерела підтримки гендерної рівності у вашій країні чи регіоні?

Заглиблення в тему

Чи існують якісь виклики, пов’язані з гендерною рівністю, у вашій спільноті, у вашій сфері діяльності або в нашій країні?

Чи можете ви поділитися особистим досвідом, пов’язаним із гендерною рівністю у вашому повсякденному житті?

Заключні роздуми

Які конкретні кроки ви хотіли б бачити у своїй громаді чи суспільстві для підтримки гендерної рівності?

Що кожен із нас може зробити для підтримки гендерної рівності?


ГЕОПОЛІТИКА

ГЕОПОЛІТИКА**:**

вплив географії — зокрема місцерозташування, ресурсів і фізичного рельєфу — на політику та міжнародні відносини між країнами.

Може бути пов’язано з:
- поляризація
- міграція
- мир
- дезінформація
- зміна клімату

Питання для модерації

Розминка

Яка у вас виникає перша асоціація, коли ви чуєте термін «геополітика»?

Чи можете ви назвати якісь актуальні геополітичні проблеми або конфлікти, що впливають на глобальну політику?

Заглиблення в тему

Яким чином геополітичні події чи фактори наразі впливають на нашу країну та світ?

Які у вас є побоювання чи занепокоєння щодо геополітичних подій у (найближчому) майбутньому?

Заключні роздуми

Який висновок або поживу для роздумів ви винесли з нашої дискусії про геополітику?

З огляду на різноманітні геополітичні виклики та події, що ми можемо зробити і покращити на місцевому рівні?



ЛЮДСЬКА ГІДНІСТЬ

ЛЮДСЬКА ГІДНІСТЬ**:**

відсилає до внутрішньої гідності та цінностей, які має кожна людина вже самим фактом своєї приналежності до людського роду.

Може бути пов’язано з:
- рівність можливостей
- права меншин
- права людей
- імміграція
- економічна нерівність

Питання для модерації

Розминка

Що спадає на думку, коли ви чуєте вислів «людська гідність»?

Як ця цінність підтримується в нашому суспільстві?

Заглиблення в тему

Чи важлива для вас ця цінність і чому?

Який досвід — наприклад, спогади, події чи зустрічі — вплинув на ваші погляди та думки щодо людської гідності?

Заключні роздуми

Чи викликає у вас занепокоєння щодо людської гідності в майбутньому вашої спільноти або суспільства? Якщо так, то які конкретні кроки ви б хотіли, щоб були здійснені?
Що ми особисто можемо зробити для підтримки людської гідності у нашій спільноті?

ПРАВА ЛЮДИНИ



ПРАВА ЛЮДИНИ**:**

основні права та свободи, на які має право кожна людина просто тому, що вона є людиною. До цих прав належать громадянські, політичні, економічні, соціальні та культурні права, такі як право на життя, свобода слова, право на освіту та рівність перед законом.

Може бути пов'язано з:
- гендерна рівність
- людська гідність
- свобода вибору
- свобода слова
- авторитаризм
- толерантність

Питання для модерації

Розминка

Які види прав людини спадають вам на думку і чому вони важливі?

Які існують поширені форми порушень прав людини?

Заглиблення в тему

Які питання прав людини є для вас найважливішими і чому?

Як би ви охарактеризували стан прав людини в нашій країні сьогодні?

Заключні роздуми

Як ви можете зробити свій внесок у просування та захист прав людини в нашій спільноті?
Які нові тенденції чи проблеми, на вашу думку, можуть вплинути на права людини в майбутньому?

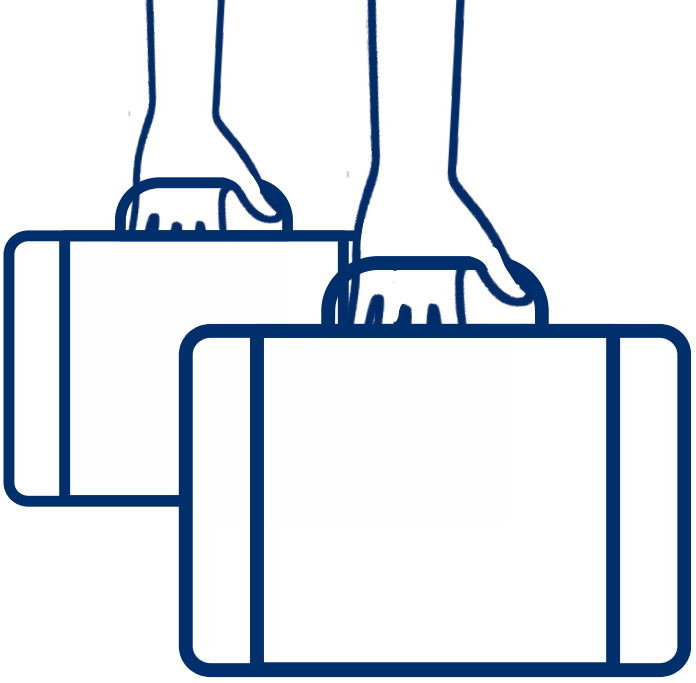

ІМІГРАЦІЯ

ІМІГРАЦІЯ**:**

процес переїзду людей з однієї країни до іншої, щоб проживати там протягом тривалого часу або на постійній основі.

Може бути пов’язано з:
- міграція
- геополітика
- демографічні зміни
- інклюзивність

Питання для модерації

Розминка

Коли ви чуєте слово «імміграція», що вам найперше спадає на думку?

Які є поширені причини, через які люди можуть вирішити імігрувати до нової країни?

Заглиблення в тему

Чи можете ви поділитися особистим досвідом або історією, пов’язаною з імміграцією — чи то з вашого власного життя, чи то з життя когось із ваших знайомих?

Як імміграція вплинула на ваше місто чи країну?

Як, на вашу думку, іммігранти роблять внесок у життя своїх нових громад, і з якими перешкодами вони можуть зіткнутися на цьому шляху?

Заключні роздуми

Який новий погляд чи ідея з’явилися у вас завдяки нашому обговоренню імміграції?

Як окремі особи та громади можуть бути більш прихильними та гостиннішими до імігрантів?

(НЕ)СПРАВЕДЛИВІСТЬ

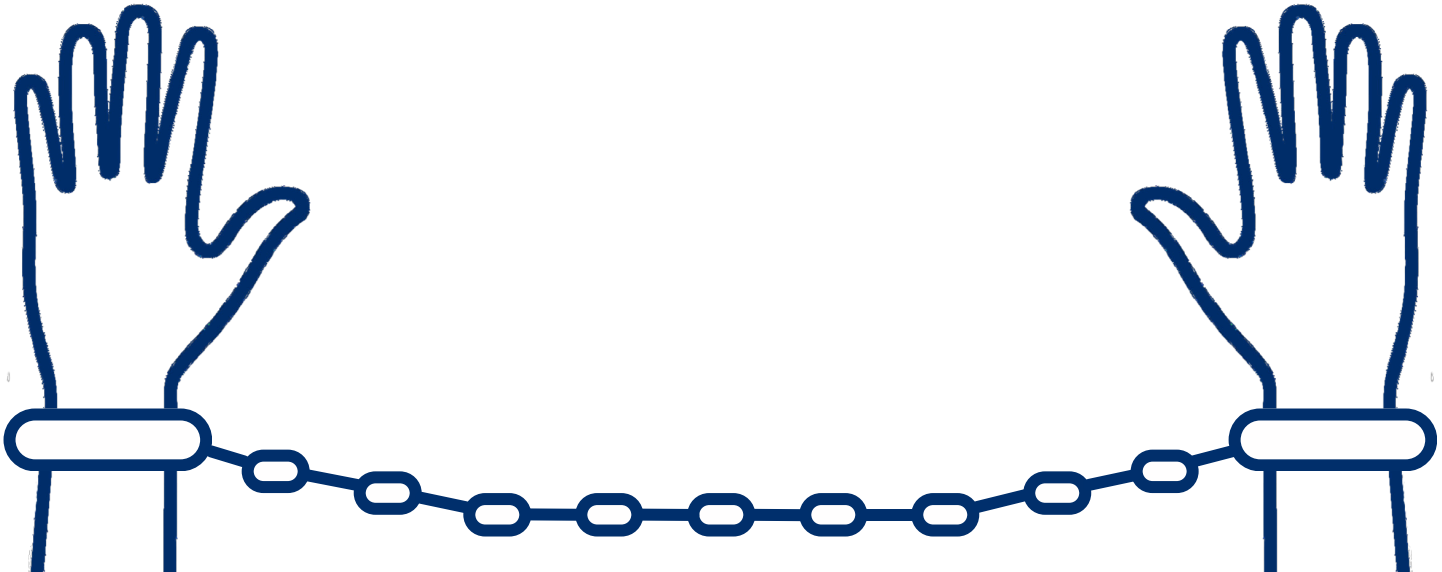

(НЕ)СПРАВЕДЛИВІСТЬ:

стосується ситуації або дії, яка є (не)справедливою, морально (не)правильною, а також такої, що порушує або дотримується принципів справедливості, прав людини та рівноправності.

Може бути пов'язано з:
- корупція
- права меншин
- права людини
- гендерна рівність
- історичний досвід

Питання для модерації

Розминка

Які асоціації спадають вам на думку, коли ви чуєте терміни «несправедливість» або «справедливість»?

Чи можете ви навести приклади несправедливості у вашій громаді, країні або в усьому світі?

Заглиблення в тему

Чи стикалися коли–небудь ви або хтось із ваших знайомих з несправедливістю в нашій країні чи громаді, або були її свідком? Як це вплинуло на вас або ваших знайомих?

Чим системна несправедливість відрізняється від поодиноких випадків несправедливого ставлення?

Які глибинні причини несправедливості і як можна вплинути на них, щоб досягти справедливих результатів?

Заключні роздуми

Що ми можемо зробити, щоб сприяти справедливості й боротися з несправедливістю в нашому суспільстві?

Який новий погляд чи ідея з'явилися у вас завдяки нашому обговоренню теми (не)справедливості?


ІНКЛЮЗИВНІСТЬ

ІНКЛЮЗИВНІСТЬ**:**

принцип і практика, спрямовані на те, щоб усі люди — незалежно від їхнього походження та здібностей — почувалися бажаними, шанованими й цінними як частина спільноти чи організації.

Може бути пов’язано з:

- різноманітність
- рівність можливостей
- права меншин
- права жінок
- участь молоді
- діалог

Питання для модерації

Розминка

Як ви розумієте термін «інклюзивність»?

Що сприяє інклюзивності людей різного походження або, навпаки, створює перешкоди для цього? Наприклад, у процесах прийняття рішень у вашій громаді чи суспільстві?

Заглиблення в тему

Чи хотіли б ви поділитися особистим досвідом щодо інклюзивності у вашому повсякденному житті або у вашій спільноті? Наприклад, у школі, університеті, на робочому місці чи у волонтерській організації?

З вашого досвіду, що полегшує підтримку інклюзивності, а що її ускладнює?

Заключні роздуми

Чому і як варто підтримувати інклюзивність у вашій громаді?

Яких конкретних кроків ви б очікували від осіб, що приймають рішення, задля підтримки інклюзивності в нашому суспільстві?

СУДОВА ВЛАДА

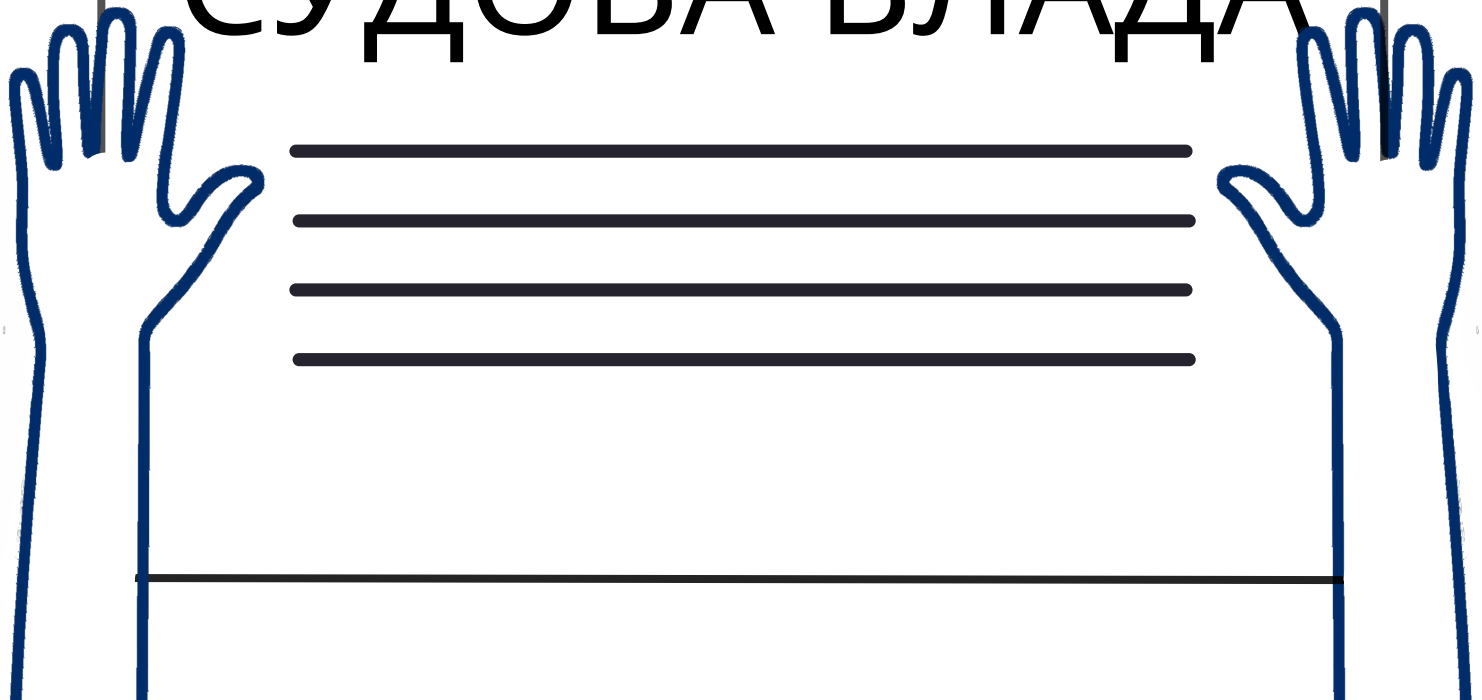

СУДОВА ВЛАДА**:**

система судів, що тлумачать і застосовують закон, вирішують суперечки та здійснюють правосуддя від імені держави.

Може бути пов'язано з:
- (не)справедливість
- права меншин
- безпека
- прозорість
- довіра

Питання для модерації

Розминка

Коли ви чуєте слово «судова влада», яка перша асоціація спадає вам на думку?

Яка роль судової влади в демократичному суспільстві?

Заглиблення в тему

Що означає незалежність судової влади і чому вона важлива?

Який стан судової системи в нашій країні?

Як на ваше сприйняття судової системи вплинув ваш особистий досвід або те, як її зображують у ЗМІ?

Заключні роздуми

Які існують потенційні загрози незалежності судової влади в нашій країні? Що можна з цим зробити?

Чи варто нам, як громадянам, отримувати більше знань про нашу судову систему та її роль у демократії? Які саме знання знадобилися б вам особисто?

ЛІДЕРСТВО



Може бути пов’язано з:

- активна громадянська позиція
- підзвітність
- громадянська активність/ відстороненість
- політичні партії
- довіра
- ЗМІ

ЛІДЕРСТВО**:**

здатність спрямовувати, надихати та впливати на окремих осіб або групи.

Питання для модерації

Розминка

Як ви відрізняєте лідерство від менеджменту?

Які визначні суспільні чи політичні лідери з історії спадають вам на думку?

Який вплив на суспільство може мати лідер, що мотивує?

Заглиблення в тему

Хто із сучасних лідерів викликає у вас захоплення і чому?

Чи доводилося вам самим бути лідером у різних ситуаціях або організаціях? Що було для вас легким? А що — складним?

Як би ви охарактеризували стан політичних і суспільних лідерів у нашій країні сьогодні?

Заключні роздуми

Яким ви бачите майбутнє лідерства в нашому суспільстві і як ми можемо працювати задля його досягнення?

Як освіта може сприяти підготовці хороших лідерів?

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД

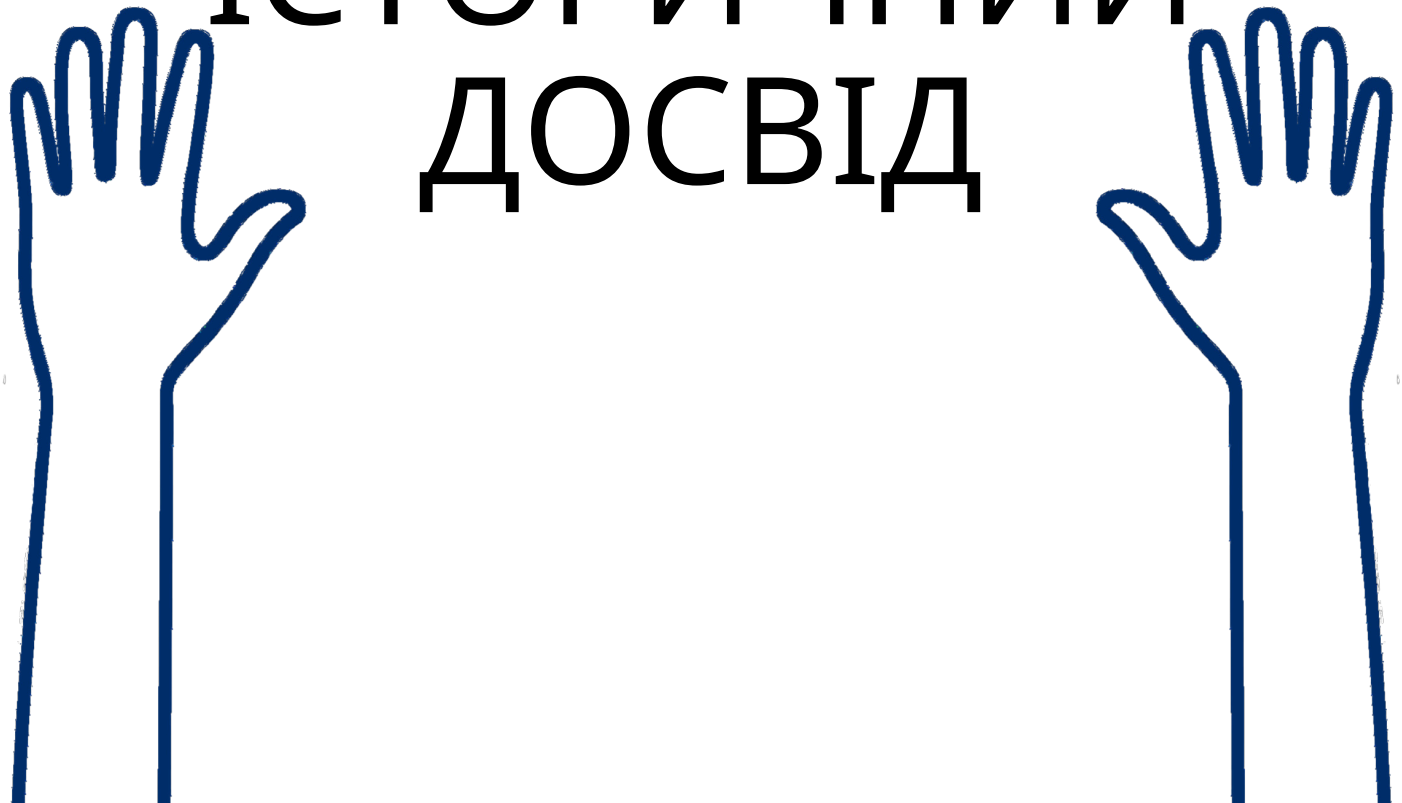

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД**:**

передбачає критичний розгляд як позитивних, так і болючих аспектів минулого задля розуміння їхнього довготривалого впливу на сучасне суспільство. Це спонукає окремих осіб та спільноти осмислювати історичні події та їхні уроки, щоб уникати повторення помилок і будувати краще майбутнє.

Може бути пов'язано з:
- (не)справедливість
- освіта
- націоналізм
- права меншин

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «історичний досвід»?

Чи можете ви назвати історичну подію або період, з яких, на вашу думку, нашому суспільству варто зробити висновки та які слід краще зрозуміти?

Заглиблення в тему

Як ви вважаєте, чому для окремих людей і спільнот важливо осмислювати як позитивні, так і складні сторінки історії та вчитися на них?

З якими викликами чи перешкодами можуть зіткнутися окремі люди або суспільства, коли мають справу зі складними аспектами історії?

Як ми можемо подолати ці виклики, щоб ефективно навчатися на досвіді минулого?

Заключні роздуми

Як політики, представники ЗМІ, освітяни та громадські лідери можуть конструктивно інтегрувати уроки історії в публічний дискурс?

Які кроки можна зробити, щоб допомогти нам — як суспільству — засвоїти уроки історії так, щоб посприяти розвитку та позитивним змінам в нашій країні?

БЕЗПЕРЕРВНЕ НАВЧАННЯ

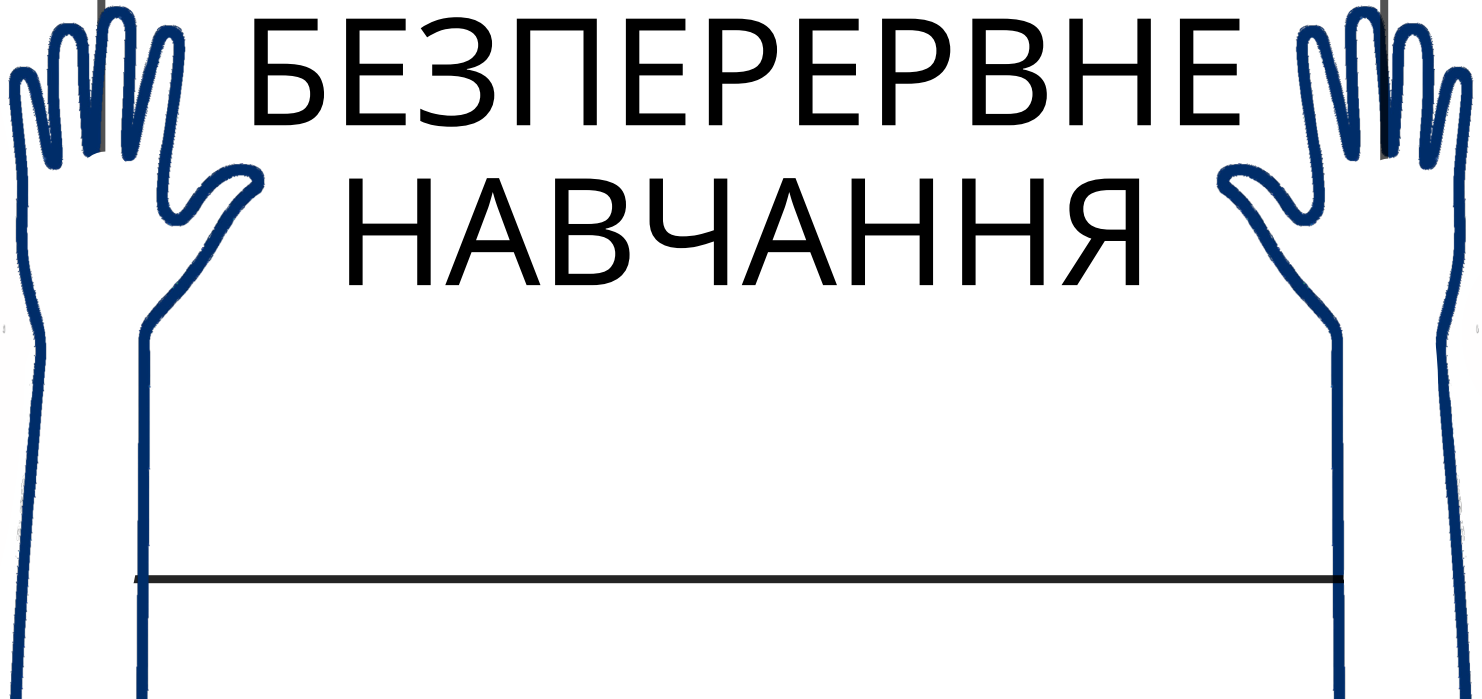

БЕЗПЕРЕРВНЕ НАВЧАННЯ**:**

безперервне прагнення до здобуття знань і навичок протягом усього життя, що виходить за межі формальної освіти. Це передбачає допитливість і налаштованість на розвиток, а також постійне навчання як в особистому, так і в професійному житті.

Може бути пов'язано з:
- демографічні зміни
- освіта
- громадянська активність/ відстороненість
- освіта
- людська гідність

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «безперервне навчання»?

Чи можете ви навести приклад того, як вивчення чогось нового в дорослому віці пішло вам на користь?

Чи знаєте ви місця або організації, де люди можуть скористатися можливостями навчання протягом усього життя?

Заглиблення в тему

Як налаштованість на постійне навчання впливає на здатність людини адаптуватися до змін в особистому чи професійному житті?

Яку роль мають відігравати уряди та інституції у сприянні безперервному навчанню шляхом політичних заходів та доступних програм?

Заключні роздуми

З якими викликами, на вашу думку, стикається суспільство у забезпеченні доступу кожного до можливостей безперервного навчання, і як ми можемо їх подолати?

Які кроки можуть зробити люди, щоб сформувати у своєму житті прагнення до безперервного навчання?



САМОТНІСТЬ

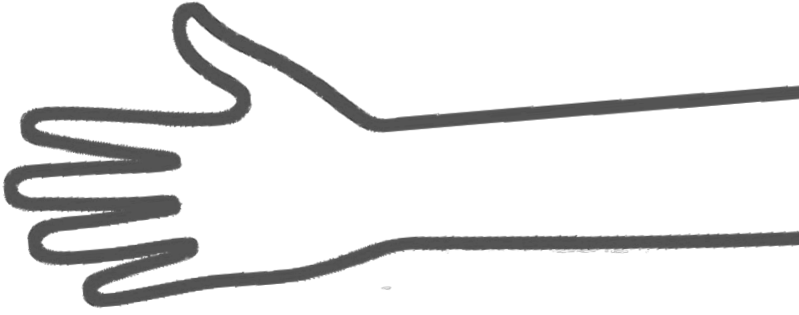

САМОТНІСТЬ**:**

суб'єктивний емоційний стан, що характеризується глибоким відчуттям порожнечі, ізоляції та відсутністю значущого зв'язку з іншими. Людина може почуватися самотньою, навіть перебуваючи в групі, і водночас відчувати задоволення, коли вона сама.

Може бути пов'язано з:
- громадянський обов'язок
- людська гідність
- волонтерство
- економічна нерівність
- освіта

Питання для модерації

Розминка

Як би ви описали самотність?

Як ви вважаєте, чи достатньо в нашому суспільстві обговорюють тему самотності? Які ще явища — наприклад, соціальна ізоляція — пов'язані з нею?

Заглиблення в тему

Як структура сучасного суспільства — наприклад, зменшення кількості зустрічей або менша залученість до життя громади — сприяє виникненню самотності?

На вашу думку, які дії та соціальні заходи запобігають самотності?

Заключні роздуми

Які групи людей ризикують відчувати самотність і соціальну ізоляцію або ж відчуття того, що вони не належать до нашого суспільства?

Які види політики, громадські програми чи ініціативи могли б допомогти відновити соціальні зв'язки та сприяти формуванню значущих стосунків?

Які кроки ми особисто можемо зробити у своєму повсякденному житті, щоб зменшити відчуття самотності та зміцнити соціальні зв'язки у своїх спільнотах?



ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ (ЗМІ)

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ (ЗМІ):

різноманітні канали комунікації, що поширюють інформацію, розважальний та інший контент.

Може бути пов’язано з:
- дезінформація
- освіта
- поляризація
- популізм
- приватність

Питання для модерації

Розминка

Яка роль ЗМІ в (нашому) суспільстві?

Які існують різні типи ЗМІ і які різні функції вони виконують?

Заглиблення в тему

Як ЗМІ впливають на громадську думку та поведінку в нашій країні?

З якими викликами чи проблемами ми стикаємося сьогодні у зв’язку з (різними формами) ЗМІ?

Заключні роздуми

Як люди можуть сформувати здорові звички споживання ЗМІ і яка підтримка для цього потрібна?

Яких дій ви хотіли б очікувати від осіб, що приймають рішення, неурядових організацій або окремих громадян стосовно раніше виявлених проблем?



ПОСЕРЕДНИЦТВО

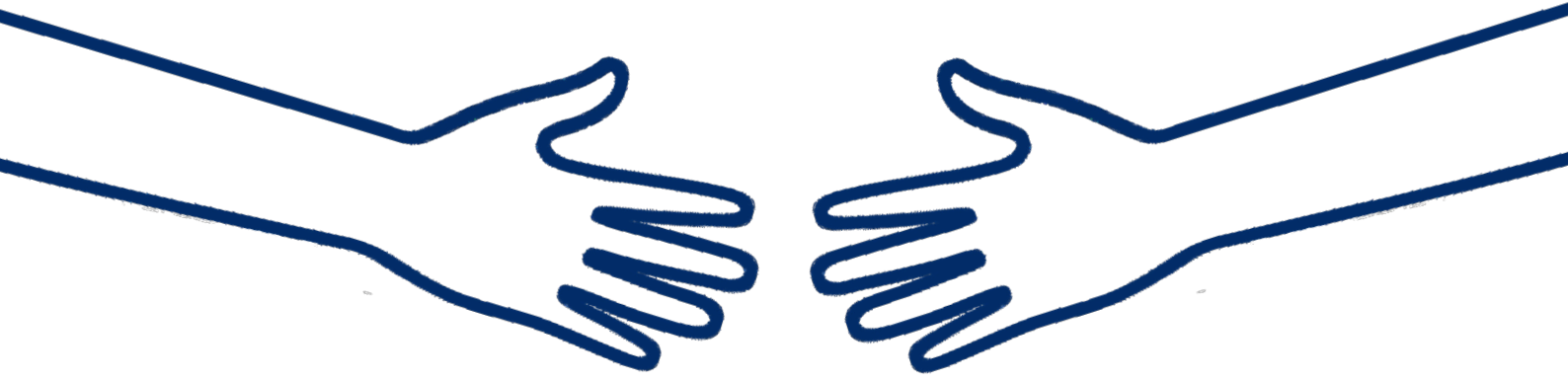

ПОСЕРЕДНИЦТВО**:**

процес, у якому нейтральна третя сторона допомагає конфліктуючим сторонам дійти взаємно прийнятної домовленості. Він передбачає розгляд різних поглядів і пошук точок дотику, сприяючи при цьому відкритому діалогу.

Може бути пов'язано з:
- поляризація
- мир
- конфлікт
- громадянська активність/ відстороненість

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає термін «посередництво»?

Чи можете ви згадати ситуацію, коли посередництво допомогло вирішити суперечку?

Заглиблення в тему

Як посередництво може допомогти розглянути різні погляди на певну проблему? Чи можете ви навести приклад?

На вашу думку, які якості роблять посередника ефективним — особливо коли йдеться про вирішення складних політичних чи соціальних питань?

Як ми можемо заохочувати використання посередництва в демократичних системах для мирного вирішення суперечок?

Заключні роздуми

Яку роль можуть відігравати окремі особи та спільноти у підтримці зусиль із посередництва на місцевому чи національному рівні?

Як посередництво може зміцнити такі демократичні цінності, як участь, справедливість та інклюзивність?

ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ’Я

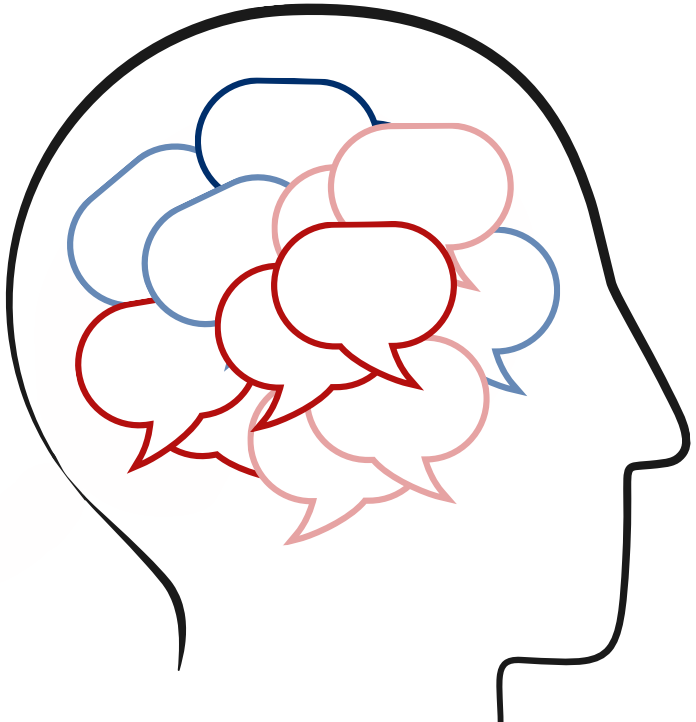

ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ’Я

емоційне, психологічне та соціальне благополуччя людини, що впливає на те, як вона мислить, почувається та діє. Це також впливає на те, як люди справляються зі стресом, будують стосунки з іншими людьми та приймають рішення.

Може бути пов’язано з:
- самотність
- соціальні мережі
- поляризація
- радикалізація та екстремізм
- солідарність

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає психічне здоров’я і чому, на вашу думку, воно важливе?

Чому сьогодні зростає кількість повідомлень про проблеми з психічним здоров’ям?

Що загалом підтримує психічне здоров’я людей?

Заглиблення в тему

Як, на вашу думку, психічне здоров’я впливає на здатність людини брати участь у житті суспільства, зокрема в демократичних процесах?

Які речі та/або дії могли б підтримати психічне здоров’я людей у вашій громаді чи місцевості?

Заключні роздуми

Як громади та уряди можуть співпрацювати задля створення середовищ, що сприяють психічному благополуччю?

Як окремі люди можуть сприяти створенню більш інклюзивного й підтримуючого суспільства для тих, хто стикається з проблемами психічного здоров’я?

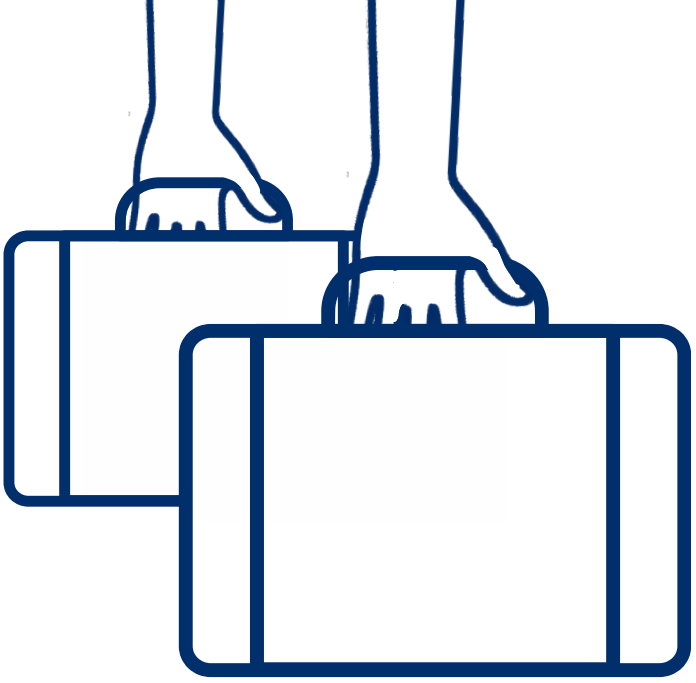

МІГРАЦІЯ

МІГРАЦІЯ**:**

Переміщення людей з одного місця в інше — у межах однієї країни або між країнами — з метою тимчасового чи постійного проживання в новому місці.

Може бути пов’язано з:
- імміграція
- геополітика
- різноманітність
- економічна нерівність

Питання для модерації

Розминка

Які причини спонукають людей мігрувати з одного місця в інше?

Чому міграція є настільки важливим та/або гострим питанням у Європі сьогодні?

Заглиблення в тему

Чи доводилося вам або комусь із ваших близьких знайомих переїжджати з одного міста чи країни до іншого? Якими були причини, і як цей досвід вплинув на вас?

Які економічні, соціальні чи екологічні чинники сьогодні впливають на міграційні процеси в нашій країні (або в Європі)?

Які у вас можуть бути побоювання щодо міграції?

Заключні роздуми

Які кроки ви можете зробити, щоб краще зрозуміти досвід мігрантів у вашій громаді?

Як нам краще зрозуміти досвід наших друзів і рідних, які переїхали й тепер живуть за кордоном, та перейнятися ним?

ПРАВА МЕНШИН





ПРАВА МЕНШИН**:**

права людини стосовно представників расових, етнічних, класових, релігійних, мовних, гендерних і сексуальних меншин, а також колективні права, що надаються будь–якій групі меншин. Права меншин ґрунтуються на чотирьох засадах: захист існування, захист і підтримка ідентичності, рівність і недискримінація, а також право на ефективну участь.

Може бути пов’язано з:

- рівність можливостей
- гендерна рівність
- людська гідність
- права людини
- толерантність

Питання для модерації

Розминка

Чим права меншин відрізняються від загальних прав людини?

Які існують приклади груп меншин і з якими унікальними викликами вони стикаються?

Яких досягнень ми здобули щодо прав меншин у нашому суспільстві?

Заглиблення в тему

Який стан прав меншин у нашій країні?

Як ваш особистий досвід сформував ваші погляди на права меншин?

Заключні роздуми

Які дії можуть вжити окремі особи для сприяння захисту прав меншин у своїх громадах?

Як ви можете зробити свій внесок у підвищення обізнаності щодо питань прав меншин?

Яких дій щодо прав меншин ви хотіли б очікувати від осіб, що приймають рішення?

НАЦІОНАЛІЗМ

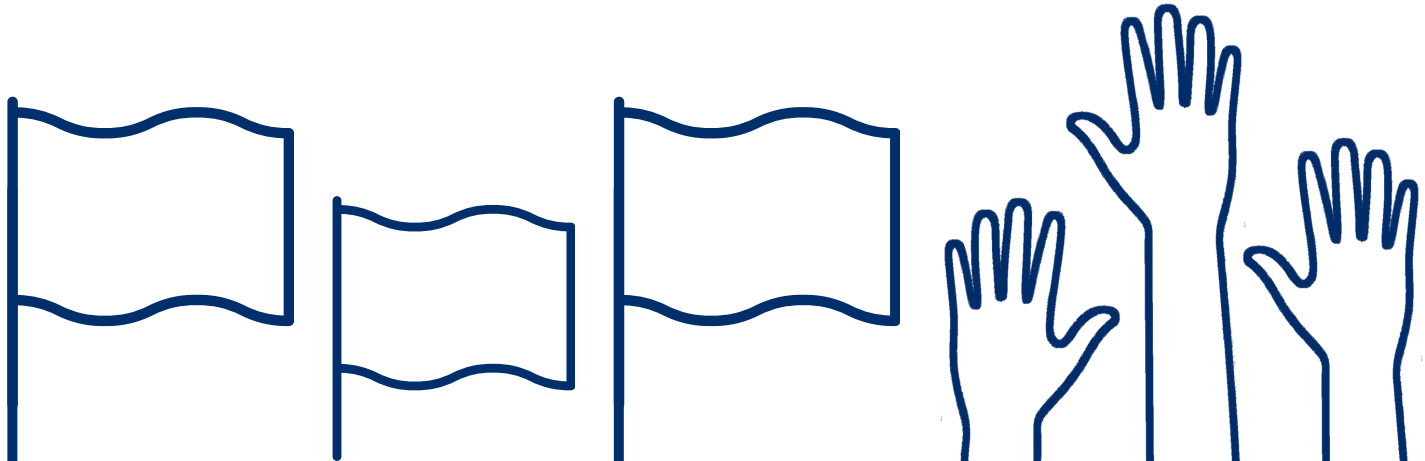

НАЦІОНАЛІЗМ**:**

ідеологія, що наголошує на інтересах, культурі та цінностях певної нації чи групи людей, викликаючи сильне почуття гордості та відданості своїй нації.

Може бути пов’язано з:
- поляризація
- імміграція
- радикалізація та екстремізм
- популізм

Питання для модерації

Розминка

Що спадає на думку, коли ви чуєте слово «націоналізм»?

Чи можете ви навести приклади символів або традицій, пов’язаних із націоналізмом у нашій країні?

Чим націоналізм відрізняється від патріотизму?

Заглиблення в тему

У чому причина наявності націоналізму в нашій країні — що його надихає або посилює?

Чи можете ви описати вплив націоналізму на нашу країну?

Чи назвали б ви себе «націоналістом»?

Заключні роздуми

Як нам поєднати національну гордість із шанобливим ставленням до інших народів і культур?

Які кроки можуть зробити окремі люди та спільноти, щоб сприяти формуванню здорового почуття патріотизму, яке сприяє єдності замість розбрату?

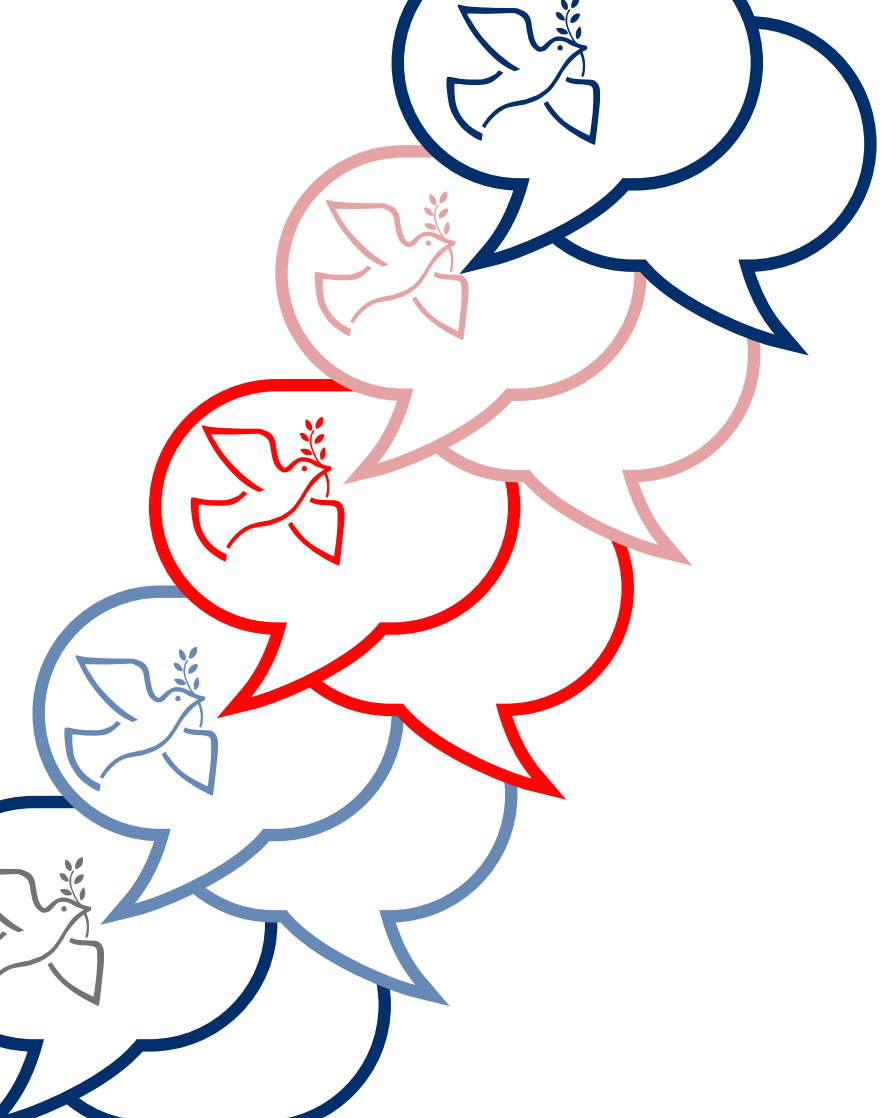

МИР

МИР**:**

відсутність війни. Суспільства, в яких люди можуть жити без страху перед насильством чи конфліктами й почуватися в безпеці, незалежно від свого походження чи ідентичності.

Може бути пов’язано з:

- безпека
- геополітика
- верховенство права
- довіра
- права людини
- діалог

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає мир у суспільному контексті?

Що сприяє миру в суспільстві та у світі? Що йому загрожує?

Заглиблення в тему

Які надихаючі та/або важливі мирні процеси — з минулого чи сьогодення — спадають вам на думку? Чому вони стали для вас значущими?

Чи турбує вас війна?

Заключні роздуми

Як ви у своєму повсякденному житті сприяєте створенню мирного середовища?

Якби ви могли змінити щось одне у світі задля сприяння миру, що б це було?



ОСОБИСТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ



ОСОБИСТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ**:**

обов'язок особи брати на себе відповідальність за власні дії та рішення — як у контексті турботи про себе, так і з погляду їхнього впливу на інших. Це поняття відрізняється від громадянського обов'язку, що стосується зобов'язань у межах політичної системи, а також від підзвітності, яка передбачає необхідність звітувати перед іншими. У демократичному суспільстві особиста відповідальність ґрунтується на ідеї, що кожна особа робить свій власний внесок у добробут спільноти.

Може бути пов'язано з:
- громадянський обов'язок
- активна громадянська позиція
- волонтерство
- довіра
- людська гідність

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «особиста відповідальність»?

Чи можете ви навести приклади особистої відповідальності?

Як ви гадаєте, чому особиста відповідальність важлива в демократичному суспільстві?

Заглиблення в тему

Яким чином почуття особистої відповідальності та суспільний договір формують здорову демократію?

Чи можете ви навести приклад, коли прийняття на себе особистої відповідальності сприяло добробуту інших людей або громади?

Заключні роздуми

Як ми можемо сприяти формуванню в людей сильнішого відчуття особистої відповідальності?

Як ідея особистої відповідальності зміцнює демократію та соціальну згуртованість?

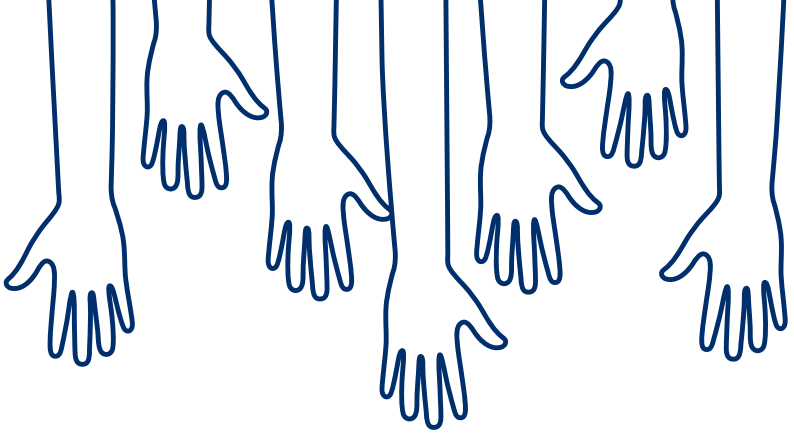

ПОЛЯРИЗАЦІЯ



ПОЛЯРИЗАЦІЯ**:**

процес, унаслідок якого громадська думка, політичні погляди або суспільні настрої стають більш радикальними й розрізненими, що призводить до посилення ідеологічного чи соціального конфлікту між протилежними таборами, які мають обмаль спільних точок дотику або взагалі їх позбавлені.

Може бути пов'язано з:

- радикалізація та екстремізм
- націоналізм
- дезінформація
- свобода слова
- діалог

Питання для модерації

Розминка

Чи можете ви навести приклади поляризації в політиці, суспільстві або медіа?

Чому поляризація є такою значущою проблемою в наш час?

Заглиблення в тему

Які чинники чи події сприяють посиленню поляризації між різними групами або спільнотами в нашій країні?

З якими людьми чи групами вам важко спілкуватися через те, що ваші погляди суттєво відрізняються від їхніх?

Заключні роздуми

Як окремі люди та спільноти, попри наявні між ними відмінності, можуть долати розбіжності й вести діалог?

Які кроки ви особисто можете зробити, щоб сприяти конструктивному діалогу та зменшити поляризацію в нашій країні?

ПОЛІТИКА

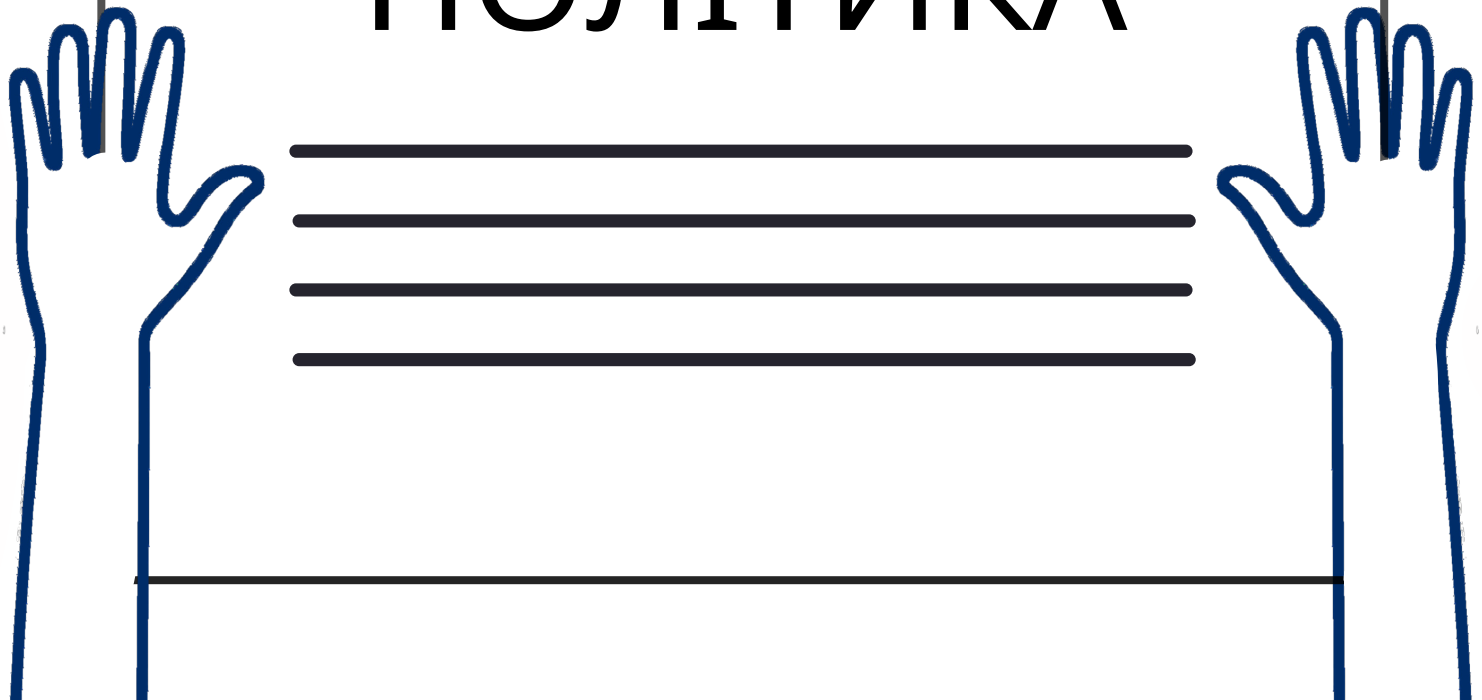

ПОЛІТИКА**:**

сукупність рішень і дій, що вживаються урядами або організаціями для вирішення конкретних проблем чи досягнення певних цілей у певній сфері. Це результат політичних зусиль, переговорів і внеску різних зацікавлених сторін, зокрема політиків, експертів та громадськості.

Може бути пов'язано з:

- політичні партії
- політичний процес
- прозорість
- підзвітність
- демократія

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «політика» і як вона впливає на ваше повсякденне життя?

Чи можете ви навести приклад того, як певна політика в конкретній сфері (наприклад, охорона здоров'я, освіта) змінила ситуацію у вашій громаді?

Заглиблення в тему

Як політичні рішення впливають на результати політики?

Як зацікавлені сторони — наприклад, громадяни, групи захисту інтересів та бізнес — можуть вплинути на розробку або зміну політики?

Що робить політику якісною або ефективною — особливо в таких сферах, як охорона здоров'я, освіта чи довкілля?

Заключні роздуми

Як окремі особи або спільноти можуть відстоювати політичні рішення, що відповідають їхнім цінностям та інтересам?

Як демократичні системи можуть гарантувати, що політичні заходи враховуватимуть як короткострокові потреби, так і довгостроковий добробут суспільства?

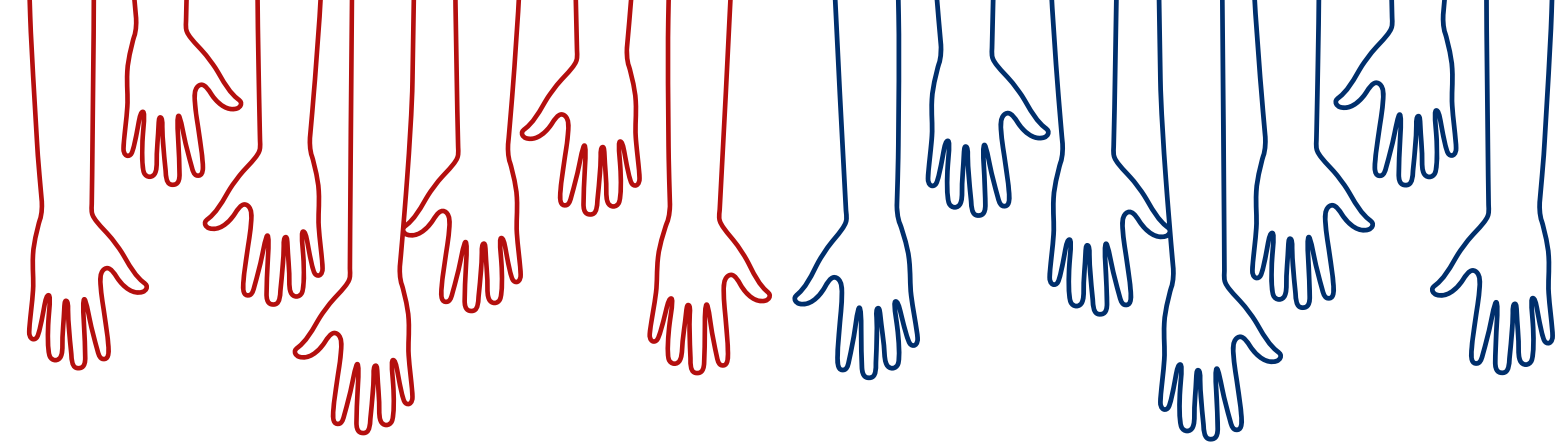

ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ

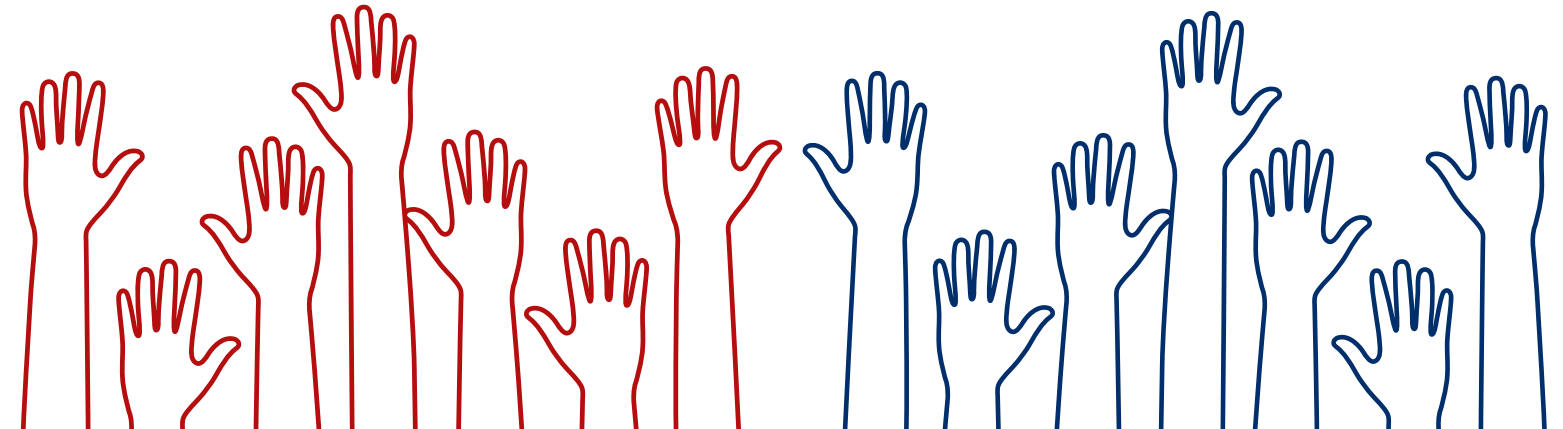

ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ**:**

організовані групи осіб, які відіграють центральну роль у представницьких демократіях, висуваючи кандидатів на виборні посади, мобілізуючи виборців, а також відстоюючи певні політичні курси та ідеології.

Може бути пов'язано з:
- вибори
- лідерство
- довіра
- голосування

Питання для модерації

Розминка

Про що ви думаєте, коли чуєте термін «політичні партії»?

Яку роль відіграють політичні партії в демократичній системі?

Заглиблення в тему

Чи користуються політичні партії в нашій країні довірою і/або чи заслуговують вони на довіру і чому?

Чи є ви членом політичної партії? Якщо так — то що спонукало вас долучитися? Якщо ні — то чому?

Заключні роздуми

Як громадяни можуть притягнути політичні партії до відповідальності за їхні обіцянки та дії?

У який спосіб ми можемо покращити політичні партії та політиків у нашій країні?

Як ми могли б заохотити себе чи інших людей долучитися до політики?

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС



ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС**:**

діяльність, процеси та системи, за допомогою яких у суспільстві приймаються рішення і розподіляється влада. У демократії політичний процес покликаний відображати волю народу, проте він також може бути простором конфліктів, компромісів і боротьби за владу.

Може бути пов'язано з:

- громадянська активність/ відстороненість
- політика
- політичні партії
- активна громадянська позиція

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає термін «політичний процес» і яким ви бачите його роль у повсякденному житті?

Якою, на вашу думку, є роль політичного процесу в демократичному суспільстві?

Як, на вашу думку, політичний процес впливає на те, як приймаються рішення у вашій громаді чи країні?

Заглиблення в тему

Які якості є необхідними для того, щоб політик міг ефективно керувати та здійснювати владу?

Чи можете ви пригадати випадок, коли політичні рішення суттєво вплинули на ваше життя або вашу громаду? Яку роль у цьому відіграли політики?

Заключні роздуми

Що можуть зробити окремі люди та громади, щоб активніше долучитися до політичного процесу окрім участі в голосуванні?

Як ми можемо сприяти створенню більш позитивного та інклюзивного політичного середовища, що заохочує участь і довіру?

ПОПУЛІЗМ

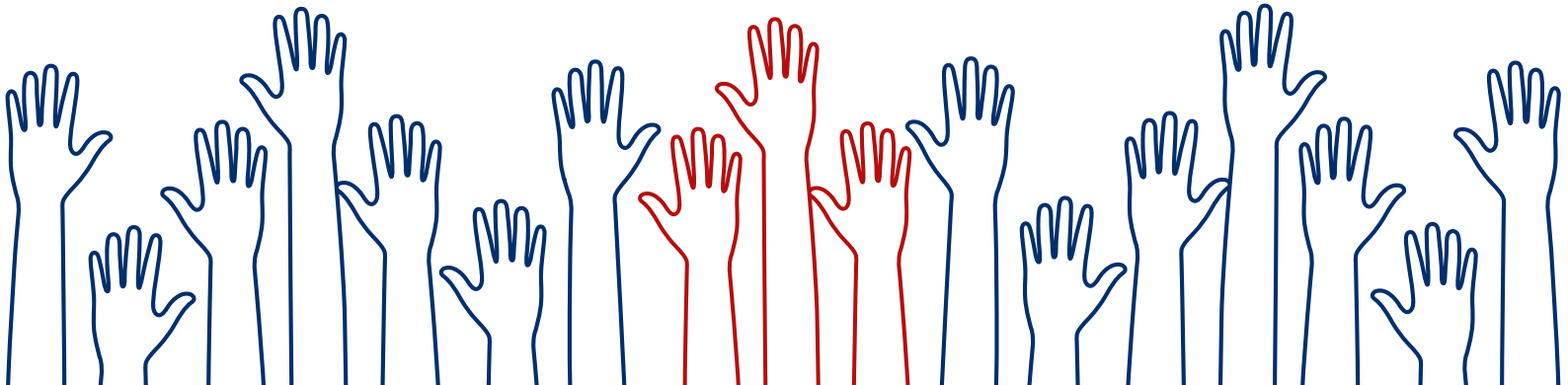

ПОПУЛІЗМ:

політичний підхід, що має на меті представляти інтереси й голоси пересічних людей у протистоянні з тими, кого сприймають як еліту або істеблішмент.

Може бути пов'язано з:
- дезінформація
- економічна нерівність
- освіта
- історичний досвід
- націоналізм

Питання для модерації

Розминка

Якими є ключові характеристики популістських рухів або популістських політиків?

Як популізм вплинув на політику в нашій країні або в Європі?

Заглиблення в тему

Який особистий досвід сформував ваші погляди на популізм?

Що саме в популістських наративах робить їх привабливими для виборців?

Заключні роздуми

Яким чином освіта могла б вплинути на першопричини популізму?

Які стратегії можуть бути ефективними для протидії популістським наративам?

ПРИВАТНІСТЬ



ПРИВАТНІСТЬ

стан, за якого особа захищена від уваги громадськості чи несанкціонованого втручання. Це право зберігати свої особисті справи в таємниці, вільно спілкуватися з тими, з ким ви бажаєте, а також контролювати, хто може бачити інформацію про вас або використовувати її.

Може бути пов'язано з:
- свобода слова
- людська гідність
- ЗМІ
- безпека
- толерантність

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає приватність у цифрову епоху?

Чому приватність вважається фундаментальним правом людини?

Заглиблення в тему

Які загрози приватності в інтернеті є найбільшими?

Як ви особисто дбаєте про свою приватність в інтернеті та в реальному житті?

Яким чином соціальні мережі вплинули на наше розуміння приватності та на те, як ми її забезпечуємо?

Заключні роздуми

Як ви можете підвищити власну обізнаність та обізнаність інших щодо питань приватності?

Що ми можемо зробити, щоб посилити й захистити нашу приватність?



ДОБРОБУТ

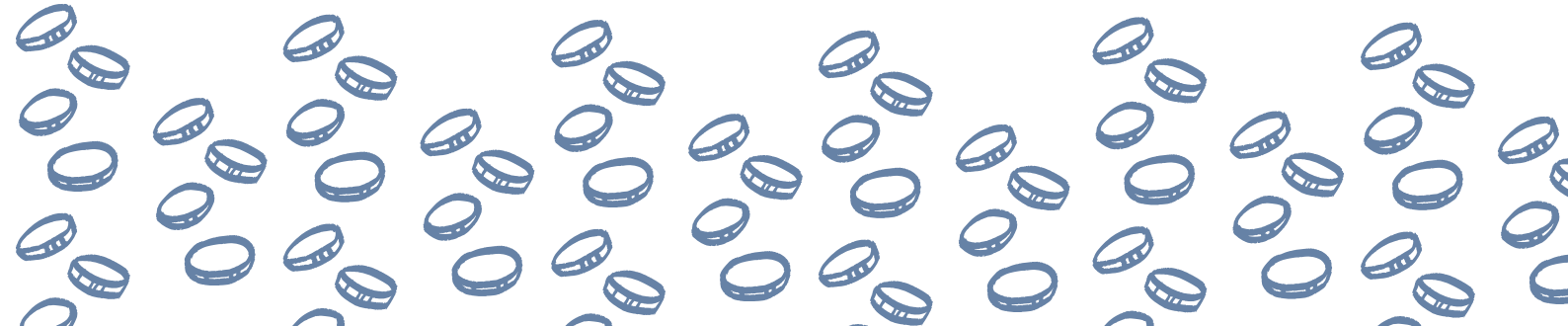

ДОБРОБУТ**:**

стан економічного благополуччя та якості життя, досягнутий завдяки демократичному врядуванню, яке забезпечує справедливий розподіл ресурсів, можливості для особистого й суспільного розвитку, а також захист прав і свобод людини. Це поняття охоплює не лише матеріальні статки, а й соціальні, політичні та екологічні аспекти, що сприяють загальному процвітанню та сталості суспільства.

Може бути пов’язано з:

- нерівність
- (не)справедливість
- міграція
- публічна сфера
- стійкість

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «добробут»?

Чи вбачаєте ви якийсь взаємозв’язок між добробутом і демократією? Чи можете пояснити чому?

Заглиблення в тему

З якими викликами, на вашу думку, стикаються демократії на шляху до досягнення справжнього добробуту для всіх громадян?

Який зв’язок існує між екологічною стійкістю та добробутом?

Заключні роздуми

Якби ви могли запровадити одну зміну в політиці задля підвищення добробуту в нашому демократичному суспільстві, що б це було?

Як громади можуть співпрацювати задля сприяння спільному добробуту?

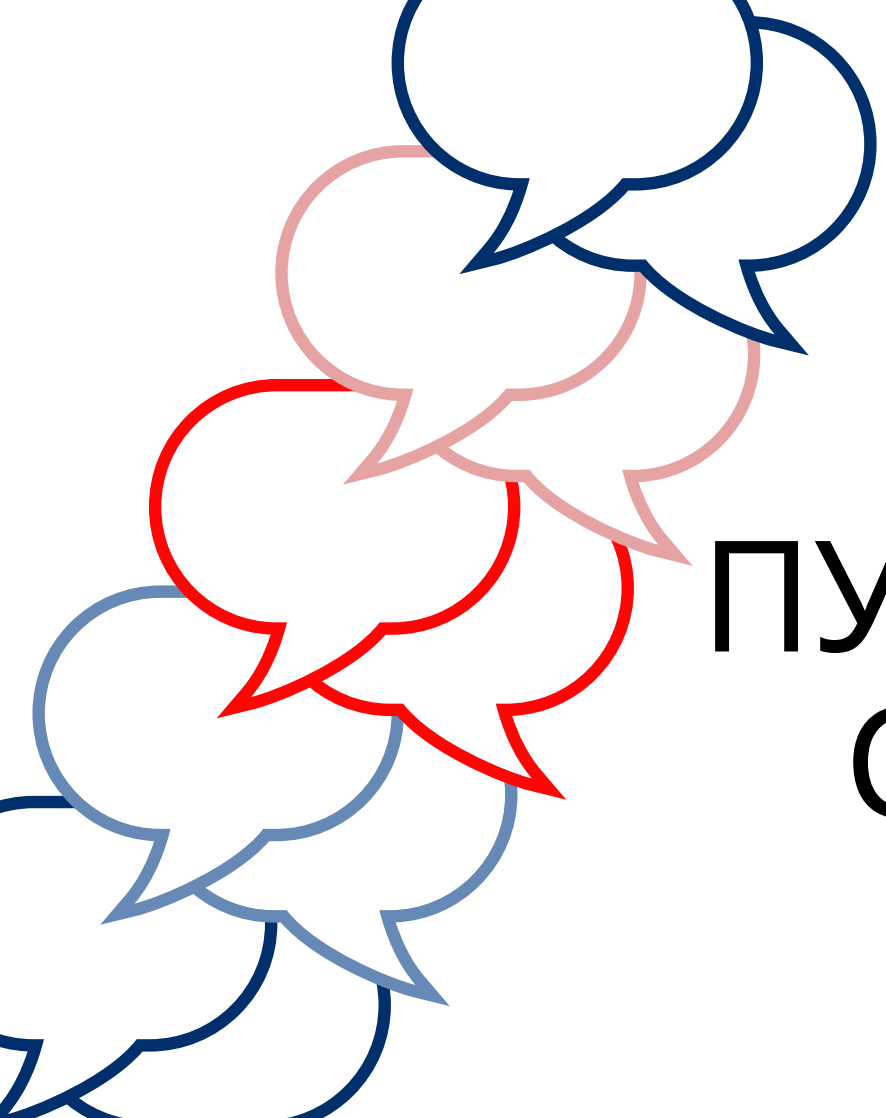

ПУБЛІЧНА СФЕРА

ПУБЛІЧНА СФЕРА**:**

простір або арена, де громадяни збираються разом, щоб обговорювати й дебатувати щодо питань, які становлять спільний інтерес (публічні дебати, дискурс у ЗМІ, платформи соціальних мереж та громадські зібрання).

Може бути пов’язано з:

- громадянське суспільство
- ЗМІ
- громадянська активність/ відстороненість
- довіра

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «публічна сфера»?

Яку роль відіграють ЗМІ у формуванні публічної сфери та впливі на громадську думку?

Заглиблення в тему

Якою є якість дискурсу та діяльності в публічній сфері нашого міста? (Якщо вона висока — завдяки чому? Якщо низька — чому саме?)

Чи можна сказати, що ви наразі активні й берете участь у публічній сфері? (Якщо так — то в який спосіб? Якщо ні — то чому?)

Заключні роздуми

Які дії можуть вжити окремі особи, щоб брати активну участь у громадській сфері своєї спільноти чи суспільства та зміцнювати її?

Які види діяльності, заходи чи практики могли б покращити публічну сферу в нашому місті?



РАДИКАЛІЗАЦІЯ ТА ЕКСТРЕМІЗМ



РАДИКАЛІЗАЦІЯ ТА ЕКСТРЕМІЗМ:

радикалізація — це процес, у ході якого окремі особи або групи осіб переймають екстремістські ідеології чи переконання, що часто призводить до поведінки, яка може виявлятися в політичному, релігійному або соціальному екстремізмі, що передбачає виправдовування або застосування насильства задля досягнення ідеологічних цілей.

Може бути пов'язано з:
- поляризація
- націоналізм
- (не)справедливість
- популізм

Питання для модерації

Розминка

Що ви розумієте під термінами «радикалізація» та «екстремізм»?

Чи можете ви навести приклади радикалізації або екстремізму із сьогодення чи недавньої історії нашої країни?

Заглиблення в тему

Які чинники чи впливи сприяють радикалізації окремих осіб або груп?

Як екстремізм впливає на окремих людей, спільноти та згуртованість суспільства?

Заключні роздуми

Які кроки можуть зробити окремі люди, щоб сприяти толерантності, взаєморозумінню та стійкості до екстремістських ідеологій у своїх громадах?

Які існують стратегії або підходи, що можуть бути ефективними для запобігання радикалізації та екстремізму або протидії їм?

РЕФЕРЕНДУМ



РЕФЕРЕНДУМ**:**

пряме голосування виборців щодо певної пропозиції, закону чи політичного питання, яке зазвичай відбувається на національному рівні прийняття рішень. Це приклад прямої демократії; у ньому може взяти участь кожен, хто має право голосу.

Може бути пов'язано з:

- активна громадянська позиція
- прозорість
- демократія
- голосування
- свобода вибору

Питання для модерації

Розминка

Як працює в нашій країні система референдумів?

Які нещодавні референдуми в нашій країні ви можете пригадати?

Заглиблення в тему

Які саме питання ви хотіли б бачити винесеними на референдум і чому?

Чи брали ви активну участь у процесі референдуму і що вас до цього спонукало?

Заключні роздуми

Чи мали референдуми в нашій країні якийсь вплив? Як ви гадаєте, чому так сталося?

Яких дій ви хотіли б очікувати від осіб, що приймають рішення, та представників органів публічного управління стосовно референдумів?

СТІЙКІСТЬ



СТІЙКІСТЬ**:**

здатність окремих осіб, спільнот або систем протистояти несприятливим обставинам, стресу чи травмам, адаптуватися до них і відновлюватися після них. У контексті демократії це стосується спроможності демократичних інститутів, процесів і суспільств витримувати виклики та кризи, адаптуватися до них і відновлюватися, зберігаючи при цьому демократичні принципи — такі як верховенство права, вільні й чесні вибори, а також захист прав і свобод.

Може бути пов'язано з:

- лідерство
- громадянська активність/ відстороненість
- добробут

Питання для модерації

Розминка

Що спадає на думку, коли ви чуєте термін «стійкість»? А як щодо «демократичної стійкості»?

Чому стійкість важлива як в особистому, так і в суспільному контекстах?

Заглиблення в тему

Чи можете ви навести приклад минулих або нинішніх подій у нашій країні, які ілюструють важливість стійкості?

Які чинники виснажують або негативно впливають на стійкість окремої людини чи суспільства?

Які ключові чинники сприяють формуванню стійкості в окремих людей і спільнот?

Заключні роздуми

Які кроки ми можемо зробити, щоб розвинути власну стійкість або допомогти іншим стати стійкішими?

Які кроки ми можемо зробити, щоб підтримати та зміцнити стійкість демократії в нашій громаді чи країні?

ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА



ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА**:**

принцип, згідно з яким усі особи, установи та суб'єкти — як державні, так і приватні, включно з урядом, — несуть відповідальність перед законом, який застосовується справедливо, прозоро й послідовно задля захисту прав усіх громадян.

Може бути пов'язано з:
- демократія
- (не)справедливість
- публічна сфера
- безпека
- довіра

Питання для модерації

Розминка

Якими прикладами впровадження верховенства права в нашому суспільстві за останні кілька років ви можете поділитися?

Чому верховенство права важливе в демократичному суспільстві?

Що може статися і як виглядала б наша країна, якби верховенство права не було запроваджене?

Заглиблення в тему

Які існують поширені виклики для верховенства права?

Чи вважаєте ви, що достатньо розумієте цей демократичний принцип і знаєте про нього? Яку саме інформацію ви хотіли б отримати з цього приводу — де саме і чому?

Як би ви охарактеризували стан верховенства права в нашій країні? (Якщо «добрий» — то завдяки чому? Якщо «поганий» — то чому?)

Заключні роздуми

Яких заходів можна вжити для зміцнення верховенства права в нашій країні?

Чи дізналися ви щось нове під час нашого обговорення?

Яку роль може відігравати освіта у сприянні верховенству права?


БЕЗПЕКА

БЕЗПЕКА**:**

стан, за якого ви вільні від небезпеки, загрози чи шкоди у своєму суспільстві, на своїй території та у своїй громаді. Це також стосується безпеки й оборони суверенної держави — включно з її громадянами, економікою та інституціями, — що розглядається як обов'язок уряду.

Може бути пов'язано з:

- демократія
- громадянське суспільство
- стійкість
- геополітика
- радикалізація та екстремізм
- зміна клімату
- захист довкілля

Питання для модерації

Розминка

Як ви розумієте слово «безпека» в контексті демократії?

Чому безпека важлива для окремих людей і суспільств?

Заглиблення в тему

Що саме викликає у вас занепокоєння або, навпаки, відчуття безпеки стосовно захищеності нашої країни чи громади в найближчому майбутньому?

Чи стикалися ви коли–небудь із порушенням безпеки або загрозою (наприклад, пограбуванням чи кібератакою)?

Яким чином ви або члени вашої родини сприяли забезпеченню безпеки вашого повсякденного життя, країни чи громади?

Заключні роздуми

Яких конкретних кроків ви очікуєте від уряду, громадянського суспільства та органів державного управління задля підтримки безпеки в нашій країні чи громаді?

Якби ви могли змінити щось одне, щоб покращити безпеку в нашій громаді, що б це було?



СЕГРЕГАЦІЯ



СЕГРЕГАЦІЯ:

сегрегація — це суспільне та/або демографічне відокремлення різних груп у межах певної території чи країни, що призводить до виникнення чітких розмежувань — наприклад, селом і містом, людьми з різним рівнем освіти або достатку, — що, зрештою, спричиняє різноманітні форми нерівності.

Може бути пов'язано з:
- безпека
- демографічні зміни
- громадянська активність/ відстороненість
- довіра
- міграція
- освіта
- молодь

Питання для модерації

Розминка

Чи існують рівні можливості та потенціал у суспільстві для різних груп людей?

Чому сегрегація є проблематичною в суспільстві?

Заглиблення в тему

Чи помічали ви сегрегацію у своєму повсякденному житті або в суспільстві? Які приклади ви можете навести?

Які емоції чи думки викликають у вас ці приклади? Який життєвий досвід міг сформувати у вас такий погляд?

Заключні роздуми

Як ми можемо запобігти сегрегації в нашому місті, районі чи суспільстві?

На вашу думку, які заходи можуть вжити особи, що приймають рішення, та/або представники органів публічного управління для запобігання соціальній і регіональній сегрегації?

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ

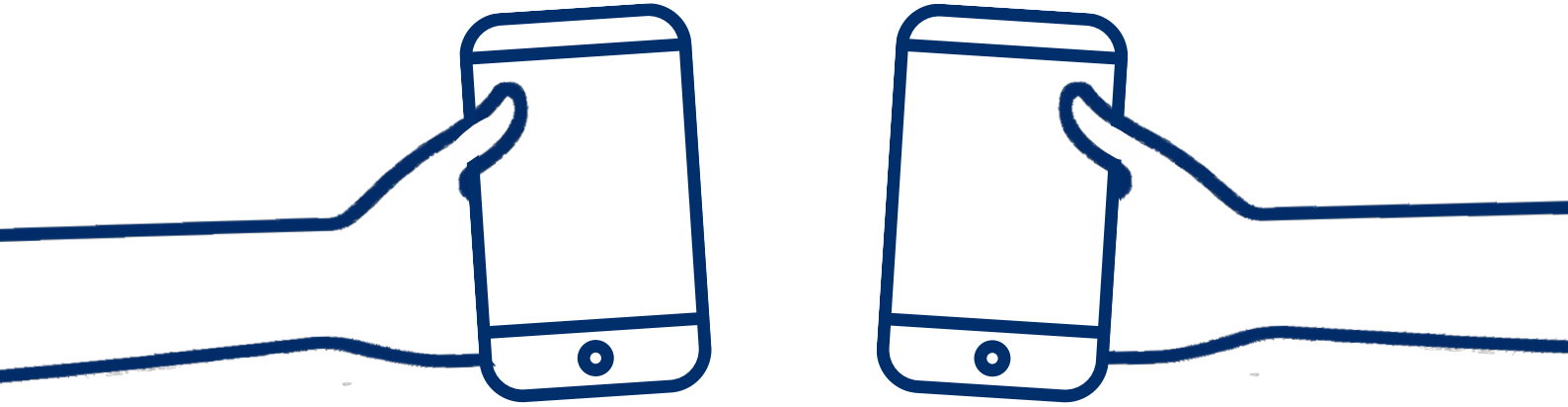

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ**:**

цифрові платформи, які дозволяють людям створювати контент, ділитися та взаємодіяти з ним, а також спілкуватися одне з одним. Вони відіграють значну роль у формуванні суспільного дискурсу та особистих поглядів.

Може бути пов'язано з:
- ЗМІ
- дезінформація
- психічне здоров'я
- поляризація

Питання для модерації

Розминка

Як ви використовуєте соціальні мережі у своєму повсякденному житті і як, на вашу думку, вони впливають на вас?

Як, на вашу думку, соціальні мережі впливають на демократію?

Заглиблення в тему

Як ви гадаєте, чому в соціальних мережах люди схильні тяжіти до контенту, який підтверджує їхні наявні переконання?

Як платформи соціальних мереж можуть сприяти поширенню фейкових новин і який вплив це має на демократію?

Як люди можуть узяти під контроль свій «медіарацію», щоб гарантувати, що вони ознайомлюються з різними точками зору?

Заключні роздуми

Яку роль відіграють уряди, технологічні компанії та окремі особи у вирішенні проблем, які соціальні мережі створюють для демократії?

Як ми можемо гарантувати, що платформи соціальних мереж сприятимуть відкритому діалогу, а не поглиблюватимуть розбіжності в суспільстві?

СОЛІДАРНІСТЬ



СОЛІДАРНІСТЬ**:**

єдність і взаємопідтримка між людьми, що виникають у відповідь на спільні цілі, цінності та виклики; вони передбачають згуртованість і спільні дії задля підтримки одне одного — часто в ім'я соціальної справедливості, рівності та досягнення спільних цілей.

Може бути пов'язано з:

- демократія
- діалог
- активна громадянська позиція
- інклюзивність
- довіра

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає солідарність?

Як ви визначаєте солідарність у контексті обраної вами спільноти?

Заглиблення в тему

Чи можете ви навести нещодавні приклади солідарності в нашій спільноті або країні?

А як щодо особистого досвіду — чи хотів би хтось поділитися історією про те, як ви відчули на собі солідарність інших?

Які існують поширені перешкоди для солідарності в суспільстві?

Заключні роздуми

Що ми можемо зробити, щоб сприяти почуттю солідарності в нашому повсякденному житті?

Де або в якій спільноті ви самі могли б підтримати інших і діяти в найближчому майбутньому?

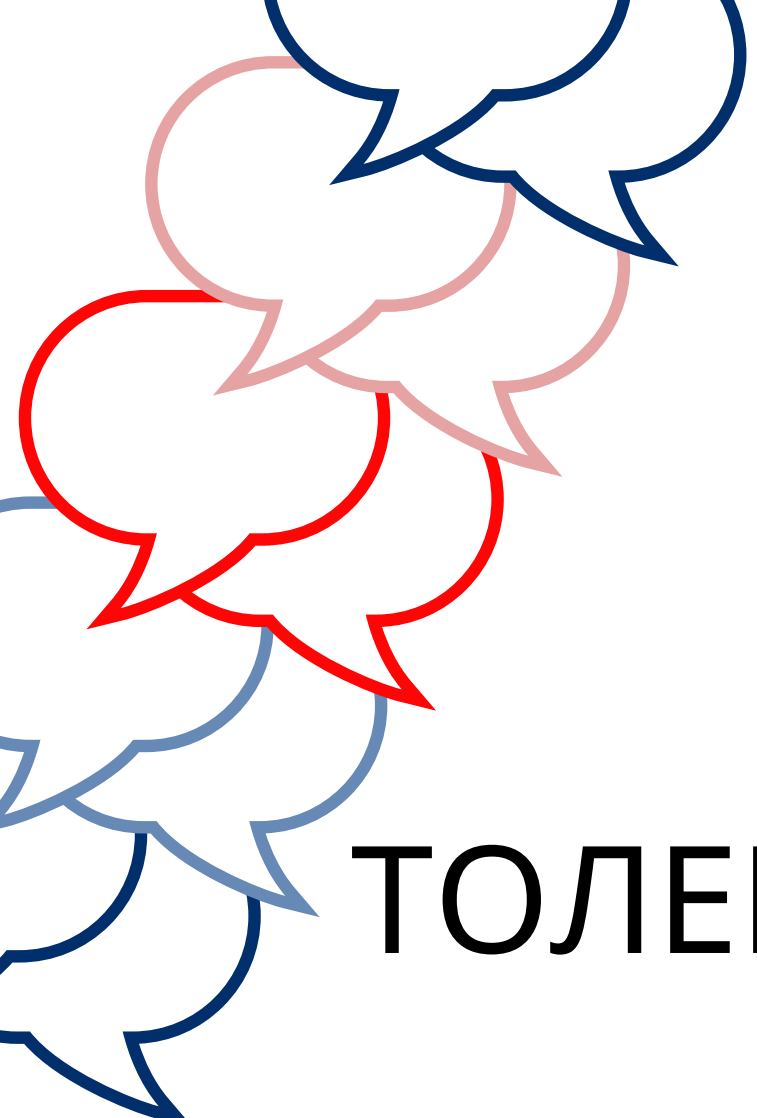

ТОЛЕРАНТНІСТЬ

ТОЛЕРАНТНІСТЬ**:**

готовність приймати й поважати відмінності в поглядах, переконаннях і поведінці, особливо якщо вони відрізняються від ваших власних.

Може бути пов’язано з:
- демократія
- діалог
- різноманітність
- права людини
- інклюзивність

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «толерантність»?

Чому толерантність важлива в різноманітному суспільстві?

Заглиблення в тему

Які уроки можна винести з минулих проявів нетерпимості в нашій країні?

Що спричиняє нетерпимість до людей, які відрізняються від інших?

З якими труднощами ви стикаєтеся, намагаючись бути толерантними?

Заключні роздуми

Які кроки можна зробити, щоб стати більш толерантним у повсякденному житті?

Як ви можете підтримати інших у прояві толерантності?

ПРОЗОРІСТЬ



ПРОЗОРІСТЬ**:**

якість або стан відкритості, чесності та прямоти щодо різних аспектів управління, операційної діяльності та процесів прийняття рішень. Відкритість органів влади та державного сектору до нових ідей, вимог і потреб.

Може бути пов'язано з:

- демократія
- безпека
- дезінформація
- довіра
- підзвітність
- корупція

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає прозорість? Що, з вашого досвіду, сприяє прозорості, а що їй перешкоджає?

Чому прозорість важлива в різних секторах (наприклад, у державному управлінні, бізнесі, неприбуткових організаціях)?

Заглиблення в тему

Чи доводилося вам стикатися з браком прозорості в організації або системі?

Які зміни щодо прозорості в нашому суспільстві ви спостерігали, порівняно з тим, як усе було в минулому?

Заключні роздуми

Що сталося б, якби наше суспільство було прозорішим?

Якби ви могли впровадити одну зміну для покращення прозорості у вашій організації чи нашій спільноті, що б це було?

ДОВІРА

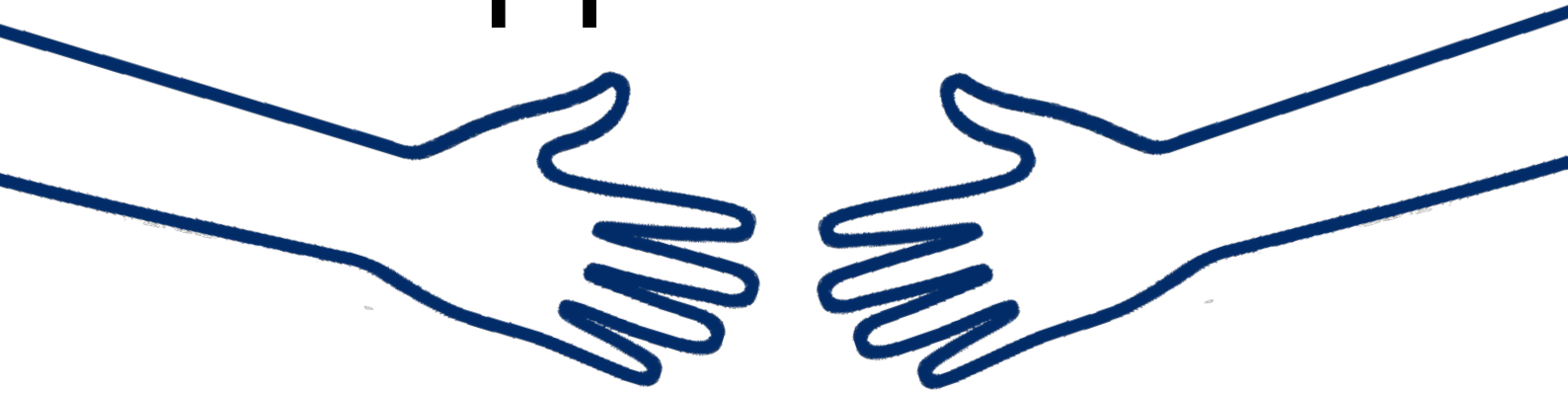

ДОВІРА**:**

впевненість громадян у тому, що їхні демократичні інститути, процеси та лідери діятимуть в інтересах громадськості, дотримуватимуться верховенства права, а також захищатимуть права і свободи особистості.

Може бути пов’язано з:
- стійкість
- корупція
- підзвітність
- демократія

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «довіра до демократії»?

Як би ви охарактеризували рівень довіри до демократії, демократичних інститутів та лідерів у нашій країні сьогодні? (Якщо він високий — що сприяє такій позитивній оцінці? Якщо низький — чому?)

Заглиблення в тему

Чи можете ви розповісти про випадок, подію або ситуацію, що справили сильний негативний вплив на вашу довіру до демократії?

А як щодо протилежного — чи можете ви поділитися історією про випадок, подію або ситуацію, що позитивно вплинула на вашу довіру до демократії?

Заключні роздуми

Як окремі люди та спільноти можуть працювати над відновленням або зміцненням довіри до демократичних інститутів і процесів?

ЗАЙНЯТІСТЬ ТА БЕЗРОБІТТЯ



ЗАЙНЯТІСТЬ ТА БЕЗРОБІТТЯ**:**

зайнятість означає наявність оплачуваної роботи, яка часто забезпечує не лише дохід, а й відчуття мети, самоідентифікацію та усвідомлення власного внеску в життя суспільства. Безробіття — це відсутність такої роботи; воно може призвести до економічних труднощів, соціальної ізоляції та відчуття безсилля.

Може бути пов'язано з:
- добробут
- людська гідність
- економічна нерівність

Питання для модерації

Розминка

Що для вас означає «зайнятість»? А як щодо «безробіття»?

Яку роль відіграє робота у формуванні ідентичності людини або її відчуття життєвої мети?

Як наявність роботи впливає на стабільність і добробут суспільства?

Заглиблення в тему

Яким чином безробіття може впливати на окремих людей і громади — окрім суто фінансових труднощів?

Як, на вашу думку, змінився характер праці останніми роками? Що це може означати для зайнятості та безробіття в майбутньому?

Заключні роздуми

Які зміни можна запровадити, щоб краще підтримати тих, хто зіткнувся з безробіттям — як в економічному, так і в емоційному плані?

Як ми можемо переосмислити призначення праці, щоб адаптуватися до нових суспільних викликів, таких як автоматизація та гіг–економіка?

ВОЛОНТЕРСТВО

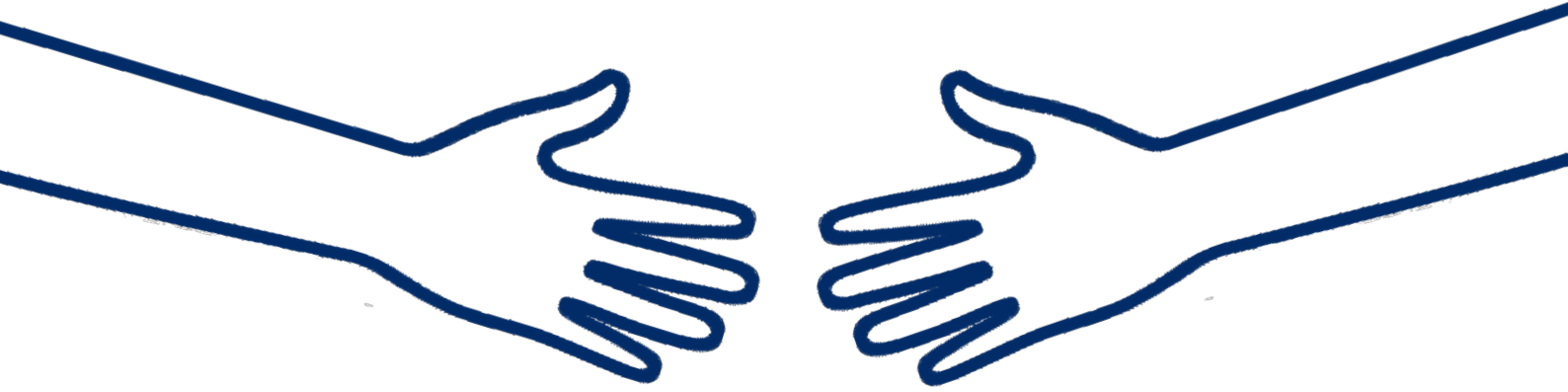

ВОЛОНТЕРСТВО**:**

добровільна та безоплатна праця на організацію, спільноту чи рух.

Може бути пов'язано з:

- активна громадянська позиція
- громадянське суспільство
- громадянська активність/ відстороненість
- освіта
- лідерство
- солідарність
- молодь

Питання для модерації

Розминка

Які волонтерські організації в нашому суспільстві наразі є найбільшими або найвпливовішими?

Яким було б демократичне суспільство без волонтерства?

Заглиблення в тему

Якою волонтерською діяльністю ви займалися? Якщо у вас є багато прикладів, поділіться тими, що стали для вас найбільш значущими.

Як досвід волонтерства вплинув на ваше життя?

Заключні роздуми

З якими викликами, що стосуються волонтерства або громадянського суспільства, ми стикаємося в нашій громаді та/або країні?

Як громадяни, організації та спільноти можуть підтримати волонтерство?

ГОЛОСУВАННЯ



ГОЛОСУВАННЯ**:**

фундаментальний процес у демократичних системах, який дозволяє громадянам обирати своїх представників, впливати на державну політику та брати участь в управлінні своєю країною.

Може бути пов'язано з:
- корупція
- дезінформація
- вибори
- свобода вибору
- політичні партії

Питання для модерації

Розминка

Як би ви пояснили поняття «голосування» допитливому прибульцю, який відвідує нашу планету?

Як ви гадаєте, чому в демократії голосування вважається фундаментальним правом?

Заглиблення в тему

Як би ви охарактеризували участь виборців у вашій країні та/або громаді? Що, на вашу думку, спонукає людей бути активними або, навпаки, пасивними в питаннях голосування?

Чи голосували ви на останніх загальнонаціональних виборах у нашій країні?

Якими можуть бути наслідки низької явки виборців на виборах?

Заключні роздуми

Як школи та громади можуть сприяти просвіті виборців?

Які дії ви можете вжити, щоб допомогти підвищити явку виборців у нашій громаді?

ВІЙНА



ВІЙНА**:**

стан збройного конфлікту між націями, групами або державами, часто зумовлений глибокими розбіжностями — такими як політичні, економічні, територіальні чи ідеологічні суперечки або нерівні владні відносини. Наративи, пов'язані з війною, формуються під впливом історичних образ, національних інтересів і динаміки владних відносин, що нерідко залишає глибокі, тривалі шрами в суспільствах.

Може бути пов'язано з:

- мир
- конфлікт
- посередництво
- націоналізм
- геополітика

Питання для модерації

Розминка

Що спадає на думку, коли ви чуєте слово «війна»?

Як ви гадаєте, чому війни продовжують відбуватися, попри шкоду, якої вони завдають?

Як, на вашу думку, влада та дисбаланс влади сприяють розв'язанню війни?

Заглиблення в тему

Які є першопричини війн протягом історії?

Як різні наративи про одну й ту саму війну формують громадську думку та історичну пам'ять?

Чи можете ви навести приклад, коли війна стала наслідком дисбалансу сил? Як можна було б усунути цей дисбаланс без застосування насильства?

Заключні роздуми

Чого ми можемо навчитися з першопричин і наративів минулих воєн, щоб запобігти майбутнім конфліктам?

Які дії можуть вжити окремі особи, уряди або міжнародні організації, щоб сприяти миру та врегульовувати конфлікти, перш ніж вони переростуть у війну?

ПРАВА ЖІНОК



ПРАВА ЖІНОК**:**

права людини та можливості, на які мають право жінки й дівчата в усьому світі. Підтримка цих прав означає викорінення всіх форм дискримінації щодо жінок і дівчат.

Може бути пов’язано з:
- гендерна рівність
- права меншин
- різноманітність
- свобода вибору
- безпека
- освіта

Питання для модерації

Розминка

Які значущі історичні дії, спрямовані на просування прав жінок, вам запам’яталися? Як вони змінили світ або наше суспільство?

З якими викликами чи дискримінацією стикаються дівчата й жінки в нашому суспільстві сьогодні?

Заглиблення в тему

Які зміни відбулися в нашому суспільстві та/або громаді стосовно прав жінок у XXI столітті?

Як дотримання або порушення прав жінок вплинуло на ваше життя? Чи могли б ви навести кілька прикладів?

Заключні роздуми

Як нам слід захищати права жінок у найближчому майбутньому?

Чи є якісь зміни у сфері прав жінок, які ви вважаєте тривожними?

МОЛОДЬ



МОЛОДЬ**:**

період життя між дитинством і ранньою дорослістю, що зазвичай характеризується зростанням, пізнанням світу та розвитком — тобто люди віком 13–30 років (за класифікацією Erasmus) або 15–29 років (за класифікацією Eurostat)

Може бути пов'язано з:

- активна громадянська позиція
- громадянський обов'язок
- освіта
- інклюзивність
- стійкість

Питання для модерації

Розминка

Коли ви чуєте слово «молодь», яка перша асоціація спадає вам на думку?

Які сильні сторони мають молоді люди?

Заглиблення в тему

Що може спонукати молодь зацікавитися демократією та політичною участю?

Якими можуть бути причини недостатньої участі молоді в демократичних процесах?

Заключні роздуми

Якими способами ми можемо підтримати молодь і заохотити її до громадянської залученості та активності?

Як ви гадаєте, як підтримка молоді була б корисною для нашого суспільства?


УЧАСТЬ МОЛОДІ

УЧАСТЬ МОЛОДІ**:**

активне залучення молоді до відповідальної та складної діяльності, спрямованої на вирішення реальних потреб, що надає їй можливості брати участь у плануванні та процесі прийняття рішень

Може бути пов'язано з:
- голосування
- діалог
- громадянська активність/ відстороненість
- освіта
- молодь
- активна громадянська позиція

Питання для модерації

Розминка

З якими методами залучення молоді ви знайомі?

Які теми чи соціальні ініціативи зазвичай спонукають молодь до участі?

Які чинники роблять участь молоді змістовною, а не поверхневою чи суто формальною?

Заглиблення в тему

Який у вас — як у молодої людини — досвід участі в процесі залучення?

Як це було і чого ви навчилися в процесі?

Як, на вашу думку, молоді люди можуть домагатися більш реальної участі в прийнятті рішень, що стосуються їх самих?

Заключні роздуми

Як ми можемо покращити участь молоді в наших громадах, містах і суспільстві, щоб вона була змістовною, а не лише символічною?